

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ / ΒΙΒΛΙΑ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ

Ο πανάρχαιος κάτοικος
των ελληνικών θαλάσσιων

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

Πανάρχαιος αλλά συνήθως αθέατος κάτοικος της Κρήτης, η κελώνα *caretta caretta* γεννιέται στις παραλίες μας και επιστρέφει σε αυτές για να διαιωνίσει το είδος της. Ένα είδος που απειλείται όχι τόσο από την επιθετικότητα του ανθρώπου αλλά κυρίως από την αδιαφορία του. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας της θαλάσσιας κελώνας, σήμερα 23 Μαΐου, οι “διαδρομές” αναζήτησαν τον Σύλλογο ΑΡΧΕΛΩΝ και μίλησαν με τα μέλη του -για τι άλλο - για την προστασία της κελώνας στην Κρήτη.

περιεχόμενα

σελ. 3 - 7 ~ Πολιτισμός, σινεμά, σερφαρίσματα

σελ. 8 - 9 ~ Παγκόσμια Ημέρα Θαλάσσιας Κελώνας

σελ. 10 ~ Βιβλία, Αφορμή

σελ. 11 ~ Συνέντευξη με τον Νίκο Αιλεξίου

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Μετά τη Μάχη της Κρήτης: Η εκτέλεση

σελ. 14 - 15 ~ ΠΙΣ Κισσαμικός: Γράφει τις πιο χρυσές σελίδες 90 χρόνων ιστορίας του

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

No. 462

Φανταστικό μουσείο

Maarten van Heemskerck, “Αποψη του εσωτερικού της οικίας του Βαλέριο Σαντακρότσε (Santacroce) στη Ρώμη” (Σχέδιο), γύρω στα 1532-1537, Πρώτο Ρωμαϊκό Άλμπουμ, Σ. 29, Βερολίνο, Kupferstichkabinett.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Μσελίδα 29 του λεγόμενου πρώτου ρωμαϊκού άλμπουμ του Μάρτεν φαν Χέεμσκερκ (Maarten van Heemskerck) είναι αφιερωμένη στη συλλογή αρχαιοτήτων του επιφανή πατρικίου Βαλέριο Σαντακρότσε (Valerio Santacroce). Η ιδιωτική κατοικία του εντοπίζεται στο περίφημο πλάνο της Ρώμης του Αντόνιο Τεμπέστα (Tempesta) από τη χρονιά του 1593 να καταλαμβάνει ολόκληρο το οικοδομικό τετράγωνο επί της οδού Σάντα Μαρία ιν Πούμπλικολις (Santa Maria in Publikulis), λίγα μόλις βήματα από την “ιουδαϊκή πλατεία” (piazza iudea), μια γειτονιά στο νότιο τμήμα του πεδίου του Άρεως.

Η οδός όφειλε την ονομασία της στο Ρωμαίο ύπατο Πουμπλίκολα, στον οποίο οι Σαντακρότσε απέδιδαν τις αρχαίες καταβολές του γένους τους. Επρόκειτο ασφαλώς για μια πλασματική γενεαλογική συσχέτιση που απώτερο στόχο είχε να προσδώσει κύρος μέσω της αναγωγής του οικογενειακού δέντρου σε μια περιώνυμη φυσιογνωμία του μακρινού, ένδοξου ιστορικού παρελθόντος. Ένα ένθετο αρχαίο ανάγλυφο στην πρόσοψη του σπιτιού του Ονόφριου Σαντακρότσε, αδερφού του Βαλέριο, που απεικόνιζε διακριτικά του υπατικού αξιώματος, καλούνταν μάλιστα να τεκμηριώσει το γενεαλογικό αυτό κατασκεύασμα, κρατώντας ζωντανή την ενθύμηση του υποτιθέμενου προγόνου της οικογένειας.

Θα περίμενε κανείς ότι έμμεσες ή άμεσες αναφορές στον Πουμπλίκολα θα άφηναν το στίγμα τους και στο κυρίως κομμάτι της αρχαιολογικής συλλογής των Σαντακρότσε, ωστόσο τα κίνητρα που φαίνεται να καθορίζουν τη

διάταξη και το στήσιμο των εκθεμάτων, όπως αυτή μας παραδίδεται από τη γραφίδα του Ολλανδού περιηγητή, μοιάζουν να είναι πρωτίστως αισθητικού χαρακτήρα. Έτσι, αν και με την πρώτη ματιά η διάταξη των γλυπτών στον χώρο μοιάζει άναρχη, άτακτη και χωρίς δομή, μια προσεκτικότερη εξέταση αποκαλύπτει την καλοσχεδιασμένα, πυραμιδοειδή κατασκευή της όλης σύνθεσης.

Την κορυφή της πυραμίδας ορίζει το αέφαλο άγαλμα του Πανός του Πολυκλείτου που σήμερα βρίσκεται στη βασιλική γλυπτοθήκη της Κοπεγχάγης. Εκατέρωθεν του διακρίνονται δύο γλυπτικά συμπλέγματα, εκ δεξιών του ο Μίθρας που θυσιάζει τον ταύρο και εξ αριστερών του μια ιππεύουσα αμαζόνα. Ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι το “κυματοειδές” εφέ των σε αντιστροφή ανάλογη φορά κινουμένων κεφαλών των δύο ζώων -το κεφάλι του ταύρου στρέφεται προς τα επάνω, ενώ το αντίστοιχο του αλόγου σκύβει βαθιά στο έδαφος- το οποίο προσδίδει ρυθμικότητα στη σύνθεση και διευκολύνει το αβίαστο πέρασμα του ματιού του θεατή από το αριστερό στο δεξιό τμήμα του σκίτσου. Αγνωστο παραμένει ωστόσο αν στην περίπτωση της γεινιάσης της επωνομαζόμενης και “Αμαζόνας Πατρίτσι” με τον κολοσιαίο κορμό ενός αγάλματος του Ηρακλή που καταλαμβάνει το δεξιό άκρο του σχεδίου, πρόκειται για ένα τυχαίο γεγονός, ή για μια προγραμματική τοποθέτηση από την πλευρά του ιδιοκτήτη της συλλογής, πάνω στη βάση μιας προσπάθειας ανασύνθεσης ενός από τους Ηράκλειους άθλους, αυτόν της αρπαγής της ζώνης της Ιηπολύτης.

28/5

ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΔΗΣ

29/5

ΘΕΟΔΟΣΙΑ,

ΟΛΙΒΙΑΝΟΣ,

ΥΠΟΜΟΝΗ

Εβδομαδιαίο ένθετο της εφημερίδας “Χανιώτικα νέα”

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης Γαρεδάκης

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια Κουμλή

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάννα Μαρουλοσφιράκη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανούσας
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος Κοσμάδης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκαδάκης

ΑΥΡΙΟ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟ ΠΡΩΙ

Η Μάρω Θεοδωράκη στο Μουσείο Τυπογραφίας

«**ο** πρωί της Κυριακής 24 Μαΐου, στις 11π.μ., η πασίγνωστη συγγραφέας παιδικών βιβλίων και μουσικοσυνθέτρια Μάρω Θεοδωράκη, ανιψιά του αξεπέραστου Μίκη Θεοδωράκη, θα βρίσκεται στο Μουσείο Τυπογραφίας για να τραγουδήσει μαζί με τα παιδιά, αλλά και να διηγηθεί για πρώτη φορά, το ανέκδοτο παραμύθι της “Τα αποτυπώματα μιας κουκίδας”, ένα παραμύθι που έγραψε για το μοναδικό στην Ελλάδα “Μουσείο Τυπογραφίας” εμπνευσμένη από την πρόσφατη επίσκεψή της στο μουσείο.

«-Δηλαδή μέσα σ’ αυτό το μοναδικό Μουσείο μπορεί κανείς να ταξιδέψει στο παρελθόν, να μάθει αλλά και να θαυμάσει πράγματα που δεν ξέρει; Η τυπογραφία πρέπει να άλλαξε τον κόσμο! Απίθανο ακούγεται! είπε γεμάτη ενθουσιασμό η Γη». (“Τα αποτυπώματα μιας κουκίδας”, ή αλλιώς, “Μια κουκίδα στο Μουσείο Τυπογραφίας”).

Την Μάρω Θεοδωράκη, θα πλαισιώσουν ο Σταύρος Ψαρουδάκης και η χορωδία του 3ου δημοτικού σχολείου Χανίων.

Θα προηγηθεί δωρεάν ξενάγηση από τις 10 το πρωί. Η είσοδος είναι ελεύθερη.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΦΙΣΑΣ

“10 χρόνια Μουσείο Τυπογραφίας”

Το μοναδικό στην Ελλάδα “Μουσείο Τυπογραφίας”, με ιδιαίτερη χαρά προσκαλεί και φέτος όσους έχουν καλλιτεχνική φλέβα, ταλέντο, έμπνευση και φαντασία, να πάρουν μέρος στον 2ο διεθνή διαγωνισμό αφίσας που προκηρύσσει και φέτος.

Μετά την μεγάλη επιτυχία της περσινής διοργάνωσης με τις εκατοντάδες συμμετοχές από κάθε γωνιά του πλανήτη, ο διεθνής διαγωνισμός αφίσας γίνεται πλέον θεσμός!

Φέτος, το θέμα του διαγωνισμού συνδέεται άμεσα με μία ξεχωριστή επέτειο του “Μουσείου Τυπογραφίας”: τα δέκα χρόνια λειτουργίας του στα Χανιά.

Το Μουσείο, λοιπόν, καλεί επαγγελματίες, σπουδαστές και ερασιτέχνες των γραφικών και εικαστικών τεχνών, αλλά και ανθρώπους με καινοτόμες ιδέες που μπορούν να τις μετατρέψουν σε αφίσα, να στείλουν τις δημιουργίες τους στον διαγωνισμό με θέμα “10 χρόνια Μουσείο Τυπογραφίας”.

Περισσότερες πληροφορίες και ερεθίσματα για τα “10 χρόνια Μουσείο Τυπογραφίας” μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Μουσείου www.typosography-museum.gr, μέσα από την εικονική περιήγηση αλλά και το πλούσιο φωτογραφικό και ενημερωτικό υλικό.

Οι τρεις πρώτες αφίσες που θα διακριθούν θα αποτελέσουν κεντρικό τμήμα της έκθεσης που θα πραγματοποιηθεί τον Ιούλιο στο αμφιθέατρο του “Μουσείου Τυπογραφίας” και οι δημιουργοί τους θα λάβουν σημαντικά χρηματικά έπαθλα:

- 1.000 ευρώ ο πρώτος νικητής,
- 700 ευρώ ο δεύτερος νικητής και
- 500 ευρώ ο τρίτος.

Στην έκθεση, που θα εγκαινιαστεί την Κυριακή 12 Ιουλίου 2015, θα παρουσιαστούν τα τριάντα καλύτερα έργα και οι δημιουργοί τους θα λάβουν τιμητικές διακρίσεις.

Η κριτική επιτροπή του διαγωνισμού αποτελείται από τους: Γιάννη Γαρεδάκη, δημοσιογράφο - εκδότη, ιδρυτή των “Χανιώτικων νέων” και του “Μουσείου Τυπογραφίας”,

Κλήμη Μαστορίδη, καθηγητή Τυπογραφίας και γραφικής επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας,

Γεράσιμο Λεωνίδα, καθηγητή Τυπογραφίας στο Πανεπιστήμιο του Reading, στην Αγγλία,

Έλια Κουμή, επικοινωνιολόγο - δημοσιογράφο, διευθύντρια του Μουσείου Τυπογραφίας,

Ελένη Σταυρίδη, γραφίστρια, συνεργάτιδα του Μουσείου Τυπογραφίας,

Στέφανο Ανδρεάδη, γραφίστα - καλλιτέχνη.

Όροι συμμετοχής

1) Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να αποστείλουν το έργο τους μέχρι τη Δευτέρα 22 Ιουνίου 2015 στο email: typosography.poster@gmail.com. Θα πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο του δημιουργού, τόπο κατοικίας και στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνο και email) και

- προαιρετικά - από μια σύντομη περιγραφή του έργου (έως 100 λέξεις). Το όνομα και των δύο αρχείων θα πρέπει να είναι το ονοματεπώνυμο των διαγωνιζόμενων με λατινικούς χαρακτήρες.

2) Το έργο πρέπει να δημιουργηθεί έτσι ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διάφορες εφαρμογές του Μουσείου, όπως εξώφυλλο έκδοσης, καρτ ποστάλ, banner, κ.λπ. Οι διαστάσεις θα πρέπει να είναι 50x70 εκ. PDF, CMYK, εικόνα στα 200 ppi και να μην ξεπερνά τα 25 Mb. Διαφορετικά η αποστολή θα πρέπει να γίνει με we transfer.

3) Ο διαγωνισμός είναι ανοιχτός σε οποιονδήποτε επιθυμεί να πάρει μέρος με δυνατότητα αποστολής ενός μόνο έργου. Εξαιρούνται οι εργαζόμενοι στην “Χανιώτικα Νέα” Α.Ε. και στο “Μουσείο Τυπογραφίας”.

4) Κριτήρια επιλογής των έργων που θα διακριθούν είναι η πρωτοτυπία και η αμεσότητα μετάδοσης του μηνύματος.

5) Η αφίσα πρέπει να αφορά στην επέτειο “10 χρόνια Μουσείο Τυπογραφίας” χωρίς κανέναν άλλο περιορισμό στο θέμα. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν το λογότυπο του Μουσείου στη διεύθυνση www.typosography-museum.gr/logos.pdf

6) Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού θα ανακοινωθούν σε μια εκδήλωση με πολλές εκπλήξεις στο αμφιθέατρο του “Μουσείου Τυπογραφίας”, όπου θα γίνουν και τα εγκαίνια της έκθεσης, στις 12 Ιουλίου 2015. Οι νικητές θα ενημερωθούν εγκαίρως, ώστε να μπορέσουν να παραβρεθούν στην εκδήλωση. Μετά την παρουσίαση της έκθεσης τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν στην εφημερίδα “Χανιώτικα Νέα”, στο www.haniotika-nea.gr, στο site του “Μουσείου Τυπογραφίας” www.typosography-museum.gr και στην επίσημη σελίδα του “Μουσείου Τυπογραφίας” στο facebook www.facebook.com/MouseioTyposographias.

Πνευματικά δικαιώματα

1. Οι δημιουργοί των τριάντα έργων που θα βραβευθούν ή θα λάβουν τιμητική διάκριση δηλώνουν ότι δεν διατηρούν κανένα περιουσιακό δικαίωμα στα έργα που θα παραδώσουν.

2. Τα έργα δεν επιστρέφονται.

3. Το “Μουσείο Τυπογραφίας” θα μπορεί αζημίως να επαναχρησιμοποιήσει ελεύθερα, για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιονδήποτε τρόπο, αυτούσιο ή διασκευασμένο, όλο ή μέρος του υλικού που έχει αποσταλεί από τους 30 δημιουργούς.

4. Η συμμετοχή στο διαγωνισμό αυτόματα συνεπάγεται την αποδοχή των όρων της παρούσας προκήρυξης.

Χορηγοί επικοινωνίας του διαγωνισμού είναι οι εφημερίδες “Χανιώτικα νέα” και ATHENS VOICE, το περιοδικό + design και οι ραδιοφωνικοί σταθμοί Δίκτυο FM 91,5 και joradio106,5.

ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ

Εικαστική έκθεση

Ομαδική εικαστική έκθεση με τίτλο “Όταν η Σταχτοπούτα συνάντησε τον κύριο Φρόντ - II” εγκαινιάζεται στην Αίθουσα Τέχνης “Μορφές” την Τετάρτη 27 Μαΐου στις 8μ.μ.

Συμμετέχουν Έλληνες και διεθνείς εικαστικοί καλλιτέχνες με έργα Ζωγραφικής, Γλυπτικής, Χαρακτικής, Κεραμικής, Φωτογραφίας, Video-Art και Εγκαταστάσεων.

Μια εικαστική αφήγηση της ιστορίας του υποδήματος από τους μύθους της Σταχτοπούτας έως τις θεωρίες του Δρ. Φρόντ. Εικαστική Επιμέλεια: Ηλίας Ηλιάκης & Αναστάσιος Λ. Χαραλαμπίδης

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 31 Ιουλίου και θα είναι ανοικτή από Δευτέρα έως Σάββατο 10π.μ. - 2μ.μ., συνάμα Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή 6μ.μ. -9μ.μ. με ελεύθερη είσοδο.

Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Σοφία Βλαζάκη, Ανδρέας Βούσουρας, Πόπη Γιατρουδάκη, Δόμνα Δέλιου, Γιάννης Διαλινός, Βασίλης Θέος, Ιφιγένεια Καμπέρη, Ειρήνη Κανά, Σάββας Κόης, Μαρία Κοκκίνη, Χριστίνα Κουκουράκη, Γιάννης Κουτρούλης, Μαρίνα Κροντηρά, Αλέξανδρος Μαγκανιώτης, Ολγα Μαλαμούδη, Μαρία Μαραγκουδάκη, Γιάννης Π. Μαρκαντωνάκης, Εριέττα Μαρκαντωνάτου, Μαρία Μιχελογιάννη, Κωστής Μουδάτσος, Κωνσταντίνος Μπερδέκλης, Ισμήνη Μπανάτσου, Αικατερίνη Ντινοπούλου, Παντελής Παντελόπουλος, Φάνης Παρασκευουδάκης, Kai Piergras, Παναγιώτης Πλιάσσης, Σπυριδούλα Πολίτη, Μιχάλης Πολυχρονάκης, Χρυσούλα Σκεπετζή, Μαρία Σολινταδάκη, Κώστας Σπανάκης, Δήμητρα Σταυρινίδου, Rena Stollenwerk, Δημήτρης Τάταρης, Αντώνης Τριανταφύλλου, Μάνθα Τσιάλου, Ειρήνη Τσιράκη, Βούλα Φερεντίνου, Χριστίνα Φοίτου, Manfred Hermans και Λιάνα Ψαρολογάκη.

Την έκθεση διοργανώνουν η Περιφέρεια Κρήτης, η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, η Αίθουσα Τέχνης “Μορφές” και το “Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων - Ελαιουργείον”

Κινηματογράφος

"MAD MAX: Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ"

ΑΤΤΙΚΟΝ

(χειμερινό) Τηλ.: 2821027717

Ο κινηματογράφος κλείνει για καλοκαίρι. Η έναρξη του θερινού κινηματογράφου Αττικών θα γίνει τέλος Μαΐου

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850-1

"MAD MAX: Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.30 & 10.30 μ.μ. (2D) & 8.15 μ.μ. (3D)

"ΟΙ ΕΚΔΙΚΗΤΕΣ: Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ULTRON"

"ΟΙ ΕΚΔΙΚΗΤΕΣ: Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ULTRON"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8 και 10.30 μ.μ.

"ΕΡΩΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΠΟΥΝΙΑ"

"Ο ΘΥΡΩΡΟΣ"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 10.30 μ.μ.

"ΕΡΩΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΠΟΥΝΙΑ"

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.30 και 10.30 μ.μ.

"ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΤΟΥ ΣΙΛΣ ΜΑΡΙΑ"

STER CINEMAS
(MEGA PLACE)

Τηλ.: 2821057757-8-9

"MAD MAX: Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΗΣ"

ΑΙΘ. 1 Καθημερινά: 8 μ.μ. (3D) & 10.30 μ.μ. (2D)

"ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΤΟΥ ΣΙΛΣ ΜΑΡΙΑ"

ΑΙΘ. 3 Καθημερινά: 7 & 9.30 μ.μ.

"WINX: ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ"

"ΟΙ ΕΚΔΙΚΗΤΕΣ: Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ULTRON"

ΑΙΘ. 2 Καθημερινά: 7 & 10 μ.μ.

"WINX: ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ"

ΑΙΘ. 3 Σαββατοκύριακο: 5.30 μ.μ.

"ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ"

ΑΙΘ. 1 Σαββατοκύριακο: 6 μ.μ.

ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΣΤΗ ΓΑΥΔΟ

Λογοτεχνικό φεστιβάλ

Το πρώτο λογοτεχνικό φεστιβάλ διοργανώνουν στις 24 και 25 Ιουλίου στη Γαύδο οι εκδόσεις "Παράξενες Μέρρες" από το [Ρέθυμνο](http://Rethymno) και η ιστοσελίδα eyelands.gr. Η πρώτη μέρα θα είναι αφιερωμένη στην ποίηση και στα σύντομα διηγήματα και η δεύτερη στα διηγήματα, τις νουβέλες και τα μυθιστορήματα. Οι συναντήσεις για τα είδη γραφής θα ξεκινούν από τις 9 το βράδυ.

Άθε απόγευμα στις 6 θα υπάρχει μια ώρα με το αυτοσχέδιο αλληλοδιδασκτικό εργαστήρι συγγραφής, με ελεύθερη συμμετοχή.

Θα υπάρχουν και παράλληλες εκδηλώσεις με μουσική και πάρτι στην άμμο το βράδυ του Σαββάτου.

«Αν είστε ποιητής, αν γράφετε διηγήματα, αν έχετε εκδώσει ή απλώς σχεδιάσει το πρώτο σας μυθιστόρημα, αν

γράφετε αλλά ποτέ δεν έχετε μιλήσει γι' αυτή σας την παράξενη συνήθεια, αλλά κι αν ακόμη απλά θέλετε να παρακολουθήσετε ως ακροατής την πρώτη λογοτεχνική συνάντηση με τίτλο "φεστιβάλ της άμμου", δηλώστε συμμετοχή, γράψτε ένα κείμενο και ελάτε στη Γαύδο τον Ιούλιο», αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση και προστίθεται:

«Ελάτε να γνωριστούμε, να

συζητήσουμε για την περιπέτεια της γραφής, να συμμετάσχετε σε ένα αυτοσχέδιο αλληλοδιδασκτικό εργαστήρι συγγραφής διηγήματος πάνω στην άμμο, να μιλήσουμε για τα βιβλία και τους συγγραφείς που αγαπάμε και να φτιάξουμε μαζί το πρώτο αυτοσχέδιο λογοτεχνικό φεστιβάλ.

Η συνάντηση θα γίνει στην παραλία του Αη Γιάννη, στην πιο όμορφη παραλία της Γαύ-

δου και δεν θα σας κοστίσει απολύτως τίποτε πέρα από τα εισιτήρια του ταξιδιού σας εκεί και τη διατροφή σας βέβαια, αρκεί να... αντέχετε τη διαμονή σε σκηνές στην άμμο».

Δηλώσεις συμμετοχής με e-mail στο info@eyelands.gr ή στο info@paraxenesmerres.gr, ενώ τα κείμενα πρέπει να σταλούν μέχρι τις 10 Ιουλίου.

ΣΤΟ ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

Μαθητική έκθεση φωτογραφίας

Έκθεση φωτογραφίας, με έργα των μαθητών της Στ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Κολυμπαρίου, εγκαινιάζεται τη Δευτέρα 25 Μαΐου και ώρα 10:30μ.μ., στο Μουσείο Αλιείας στο Κολυμπάρι.

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 31 Μαΐου και θα είναι ανοικτή 7μ.μ. - 9μ.μ. και διοργανώνεται από το Δημοτικό Σχολείο Κολυμπαρίου και τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων. Καλλιτεχνική διεύθυνση: Κώστας Γλεντουσάκης, φωτογράφος.

ΕΣΠΕΡΙΔΑ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

"Μουσεία για μια κοινωνία με προοπτικές"

Ο Σύλλογος Φίλων του Μουσείου Σχολικής Ζωής με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων διοργανώνει αύριο Κυριακή στο αίθριο του Μουσείου και ώρα 7μ.μ. εσπερίδα με θέμα "Μουσεία για μια κοινωνία με προοπτικές".

Στην εσπερίδα θα αναπτυχθεί διάλογος και θα γίνει προσέγγιση του κεντρικού θέματος που έχει επιλέξει το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM) για τον φετινό εορτασμό, επιθυμώντας να επισημάνει τη δυνατότητα που έχουν τα μουσεία να προτείνουν και να προβάλλουν πρότυπα για μια κοινωνία λιγότερο καταναλωτική, πιο ανοικτή σε συνεργασίες, με σεβασμό στη δυναμική αξία του εθελοντισμού.

Η εσπερίδα είναι ανοικτή στο κοινό με σκοπό να γνωρίσουν και τα μη μέλη τη δεκαετή προσφορά του Συλλόγου Φίλων στα πολιτισμικά και παιδαγωγικά δρώμενα του τόπου.

ΣΤΟ ΦΡΑΓΚΟΚΑΣΤΕΛΟ

Απονομή
βραβείων
Λογοτεχνικού
Διαγωνισμού

Εκδήλωση για την απονομή των βραβείων στους διακριθέντες του Παγκρήτιου Λογοτεχνικού Διαγωνισμού με θέμα "Οι Δροσουλίτες", που είχε προκηρύξει ο Σύλλογος Στιχουργών Ν. Χανίων, σε συνεργασία με τον Δήμο Σφακιών, θα γίνει σήμερα Σάββατο και ώρα 8μ.μ. στο Φραγκοκάστελο (στον χώρο του κάστρου).

Συμμετέχουν:

Ο Μουσικοχορευτικός Σύλλογος "Τα Σφακιά", Σφακιανή παρέα Ριζιτών.

Ομιλία: Κανάκης Γερωνυμάκης, επίτιμο μέλος του Συλλόγου.

Μουσική κάλυψη: Ανδρέας Λιλικάκης (λύρα) και συνεργάτες.

Οργάνωση: Σύλλογος Στιχουργών Ν. Χανίων, υπό την αιγίδα και στήριξη του Δήμου Σφακιών.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Εκδήλωση για τη Μάχη της Κρήτης και βράβευση μαθητών

Εκδήλωση για τις προφορικές μαρτυρίες και την παιδική ζωγραφική για τη Μάχη της Κρήτης και την Αντίσταση στην Κρήτη (1941-1945), διοργανώνουν το Γ.Α.Κ. - Ιστορικό Αρχείο Κρήτης και η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων τη Δευτέρα, 25 Μαΐου και ώρα 7:30 στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

την εκδήλωση θα μιλήσουν ο σύμβουλος Φιλολόγων, κα Ιωάννα Ραμουτσάκη, με θέμα: "Η Μάχη της Κρήτης και οι προφορικές μαρτυρίες" και η σχολική σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κα Χαρά Ανδρεάδου, με θέμα: "Ζωγραφίζοντας την Ιστορία: η δημιουργική ματιά των παιδιών".

Το δεύτερο μέρος της εκδήλωσης περιλαμβάνει τη βράβευση των διακριθέντων μαθητών στους Μαθητικούς Διαγωνισμούς Καταγραφής Ιστορικών Μαρτυριών και Ζωγραφικής για τη Μάχη της Κρήτης και την Αντίσταση (1941-1945), τους οποίους είχε προκηρύξει το Γ.Α.Κ. - Ιστορικό Αρχείο Κρήτης.

Παράλληλα, στον πρώτο όροφο του Πνευματικού Κέντρου Χανίων θα εκτεθούν στο πλαίσιο της εκδήλωσης όλα τα ζωγραφικά έργα των μαθητών.

Τα ονόματα διακριθέντων μαθητών στο διαγωνισμό για τις προφορικές μαρτυρίες:

Εκπαιδευτική Βαθμίδα Δημοτικού: 1ο Βραβείο - (θα το μοιραστούν δύο συμμετοχές): Πατεράκης Δημήτρης, Στ' Τάξη (8ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων) και η ομαδική εργασία των μαθητών: Κληματούκη Κατερίνας, Μπουζάκη Κώστα, Σάλτα Δανάης, Παπουτσάκη Αναστασίας της Στ' τάξης του 10ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων.

2ο Βραβείο - Χριστίνα Λαλάκου (Δ' Τάξη), 3ο Δημοτικό Σχολείο Κισάμου.

Εκπαιδευτική Βαθμίδα Γυμνασίου: 1ο Βραβείο - (ομαδική εργασία) μαθητών Μαράκη Γιάγκου, Παγωνάκη Λευτέρη, Δερμιτζάκη Ολγας του Γυμνασίου Πλατανιά.

Εκπαιδευτική Βαθμίδα Λυκείου: 1ο Βραβείο - στις μαθήτριες Τζαμπάζοβα Στέλλα και Λιγοψυχάκη Κυριακή του Λυκείου Κολυμπαρίου.

Τα ονόματα των διακριθέντων μαθη-

Ευθυμίας Γιώργος 10ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων Ε' Τάξη

τών στη ζωγραφική:

Εκπαιδευτική βαθμίδα Νηπιαγωγείου: 1ο Βραβείο Σιδηροπούλου Ελένη - Εμμανουέλα (23 Νηπιαγωγείο Χανίων), 2ο Βραβείο: Ανδρεαδάκη Ελευθερία (2ο Νηπιαγωγείο Τσικαλαριών), 3ο Βραβείο: Σχοινοπλοκάκης Μιχαήλ (2ο Νηπιαγωγείο Τσικαλαριών). Έπαινοι: Πλευράκη Μαρία (12ο Νηπιαγωγείο Χανίων), Φουφουδάκη Ματίνα (12ο Νηπιαγωγείο Χανίων), Δασκαλάκης Νίκος (2ο Νηπιαγωγείο Τσικαλαριών), Μπουζουνιεράκης Αλέξανδρος (2ο Νηπιαγωγείο Τσικαλαριών). Ειδικό Βραβείο Ομαδικής Εργασίας: Δασκαλάκη Νεκταρία, Κβριβισβίλι Γιώργος, Λαλά Αντζελα, Πάπα Ρέζι, Σαχματζίδη Κυριακή, Χατζηδάκης Γιώργος του 37ου Νηπιαγωγείου Χανίων.

Εκπαιδευτική βαθμίδα Δημοτικού: 1ο Βραβείο: Σουπιός Μιχάλης (10ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), 2ο Βραβείο Ευ-

θυμάκης Γιώργος (1ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Μαουσιάκη Ελένη (17ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων)

Έπαινοι: Αγγελάκη Γλυκερία, (4ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Γλεντουσάκη Ιωάννα (17ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Δασκαλάκη Χριστίνα (17ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Μπεζαϊτής Χαράλαμπος (Δημοτικό Σχολείο Ταυρωνίτη), Μπεϊντο Άντι (14ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Σκουνάκη Ρουμπίνη (8ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Σούνας Γιάννης (5ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Σταματεράκη Παυλίνα (Δημοτικό Σχολείο Βαρυπέτρου), Τζεγιαννάκης Δημήτρης (14ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων), Χαϊρετάκης Αλέξανδρος (10ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων).

Ειδικό Βραβείο Ομαδικής Εργασίας: Κιράν Ροσμαρί - Βαλεντίνα, Λιγοψυχάκη Ειρήνη, Ματάλα Κατερίνα, Τζωρτζάκη Κωνσταντίνα (Δημοτικό Σχολείο Πλατανίου).

ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τα μυστικά του φιλοτελισμού

Τον "μαγικό" κόσμο της συλλογής γραμματοσήμων θα έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν τα παιδιά, που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα "Τα μυστικά του φιλοτελισμού", στην Παιδική-Εφηβική Βιβλιοθήκη του Δημοτικού Κήπου.

Η εκδήλωση, η οποία θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο, στις 12μ., διοργανώνεται από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων σε συνεργασία με τη Φιλοτελική Πολιτιστική Εταιρία Χανίων "Ο Φάρος".

Με τον κ. Πολύκαρπο Αποστολάκη, τ. πρόεδρο της Φιλοτελικής Πολιτιστικής Εταιρίας Χανίων.

ΣΤΟΝ ΣΤΑΛΟ

"Τα Φανταστικά Ιπτάμενα Βιβλία του Μορρίς Λεσμώρ"

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων, συνεχίζοντας το εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Συλλέγω εμπειρίες", διοργανώνει αύριο Κυριακή, στις 11.π.μ., για τους μικρούς της φίλους, στον χώρο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Σταλού, προβολή της βραβευμένης ομώνυμης ταινίας μικρού μήκους "Τα Φανταστικά Ιπτάμενα Βιβλία του Μορρίς Λεσμώρ" του W. E. Joyce. Διάρκεια προγράμματος 2 ώρες.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Μουσικός περίπατος στην παλιά Αθήνα

Ενα "μουσικό περίπατο στην παλιά Αθήνα" διοργανώνει ο Σύνδεσμος για τη Διάδοση Καλών Τεχνών στην Κρήτη και το Βενιζέλειο Ωδείο, σήμερα Σάββατο και ώρα 8.30μ.μ. στο Ωδείο. Τραγουδούν η Δέσποια Δρακάκη και ο Τάσος Ψαλιδάκης. Είσοδος 10 ευρώ, φοιτητικό μαθητικό 8 ευρώ, προώληση στο Ωδείο, 8 ευρώ.

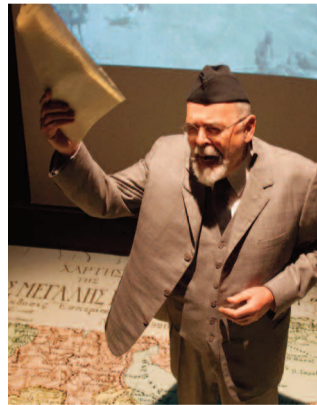
ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ "ΚΥΔΩΝΙΑ"

"Ο Ελευθέριος Βενιζέλος στη Βουλή των Ελλήνων"

Εως και την Κυριακή 31 Μαΐου θα δίνονται από την Εταιρεία Θεάτρου ΜΝΗΜΗ στο Θέατρο Κυδωνία (Υψηλάντων 12, Χανιά) οι τελευταίες 6 παραστάσεις του έργου "Ο Ελευθέριος Βενιζέλος στη Βουλή των Ελλήνων την Ανοιξη του 1932".

Το πρόγραμμα των παραστάσεων έχει ως εξής: Σήμερα Σάββατο, ώρα έναρξης 9:30μ.μ. Αύριο Κυριακή (απογευματινή), ώρα έναρξης 8μ.μ. Παρασκευή 29 Μαΐου, ώρα έναρξης 9:30μ.μ. Σάββατο 30 Μαΐου, ώρα έναρξης 9:30μ.μ. Κυριακή 31 Μαΐου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 9:30μ.μ.

Η παράσταση διοργανώνεται από την Εταιρεία Θεάτρου ΜΝΗΜΗ και το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος", με αφορμή τη συμπλήρωση των 150 χρόνων από τη γέννηση του μεγάλου πολιτικού. Τη σκηνοθεσία της παράστασης, την προσαρμογή των κειμένων και την ερμηνεία του ρόλου του Ελευθέριου Βενιζέλου έχει αναλάβει ο Μιχάλης Βιρβιδάκης. Βοηθός σκηνοθέτη Ρίτα Μαρτσάκη και Αιμίλιος Καλογεράκης, βίντεο παράσταση Σταύρος Ψυλλάκης, σκηνικά και κοστούμια Ξανθής Κόντου, συνθέσεις ήχων Δημήτρης Ιατρόπουλος, φωτισμοί Μαρία Μπαλαντίνου και Γιώργος Πέντες.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Εκπαιδευτική δράση "Οικολόγος γίνε κι εσύ, μ' άηλο τρόπο δεσ τη ζωή"

Εκπαιδευτική δράση διοργανώνει η Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων. "Οικολόγος γίνε κι εσύ, μ' άλλο τρόπο δεσ τη ζωή" είναι ο τίτλος της εν λόγω δράσης που περιλαμβάνει αφήγηση παραμυθιού - εικαστική δραστηριότητα και θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 6 Ιουνίου, ώρα 12μ. Πρόκειται για το παραμύθι "Η Μεσόγειος είμαι εγώ και δεν είμαι πια εδώ!" του Βαγγέλη Ηλιόπουλου (εκδόσεις Πατάκη, Σειρά ΟΙΚΟΛογήματα, 2008).

Η αφήγηση και η υλοποίηση της εκπαιδευτικής δράσης για παι-

διά θα γίνει από την εκπαιδευτικό και εμπυκώτρια εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην Παιδική - Εφηβική Βιβλιοθήκη του Δήμου Χανίων Θηρεσία Κατσιφαράκη.

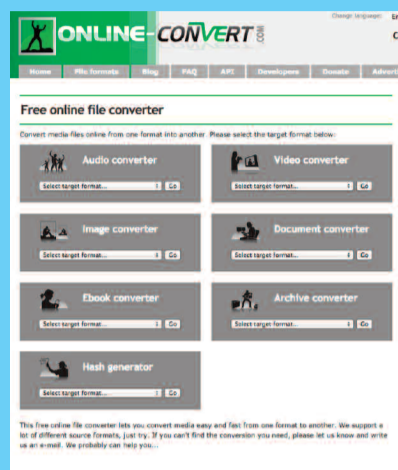
Η συμμετοχή είναι ελεύθερη. Για την καλύτερη διεξαγωγή του προγράμματος παρακαλούνται οι γονείς να δηλώσουν εκ των προτέρων τη συμμετοχή των παιδιών τους (Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων Χάληδων 98 - 102, Τ.Κ. 73131 Χανιά, τηλ.: 2821092294 και 2821092419).

σερφ@ρίσματα

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΒΙΑΚΗΣ

Σούπερ μετατροπέας

www.online-convert.com

Μετατρέψτε με απλά βήματα και πανεύκολα, αρχεία μουσικής, εικόνες, ebook, βίντεο, κείμενα κ.λπ., με αυτόν τον πανίσχυρο μετατροπέα που αλλάζει τα format και σας μετατρέπει ό,τι θέλετε, σε ό,τι θέλετε. Η υπηρεσία προσφέρεται εντελώς δωρεάν, είναι εύκολη στη χρήση, που σημαίνει πως ακόμα και κάποιος

χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις μπορεί να τα καταφέρει χωρίς να χρειαστεί να αναζητήσει βοήθεια, ενώ στον ιστότοπο υπάρχουν επίσης συμβουλές, tip και λύσεις για διάφορα προβλήματα που οι πιο "προχωρημένοι" στο αντικείμενο πιθανώς να αντιμετωπίσουν.

Από την NASA για τα πιτσιρικά

www.nasa.gov/audience/forkids/kidsclub/flash/index.html

Ανακαλύψτε ένα κλαμπ, που φτιάχτηκε ειδικά για τα παιδιά και είναι γεμάτο γνώσεις, δραστηριότητες και παιχνίδια. Είναι το παιδικό κλαμπ της NASA που απευθύνεται σε πιτσιρικά κάθε ηλικίας και τους προσφέρει ό,τι μπορείτε -και δεν μπορείτε- να φανταστείτε, σχετικά με το διάστημα. Εδώ εκτός από τις ενδιαφέρουσες πληροφορίες που θα εκτιμήσουν οι φίλοι του διαστήματος -και όχι μόνο- θα βρείτε και ένα σωρό εκπαιδευτικά και διασκεδαστικά παιχνίδια ιδανικά για τους μικρούς σας θησαυρούς. Επισκεφθείτε το οπωσδήποτε!

Σέρλοκ Χολμς στο wifi!

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.fisherlock.sherman.wifisherlock

Αν υπάρχει ελεύθερο WiFi κοντά σας, η εφαρμογή Sherlock θα σας το βρει αμέσως. Πρόκειται για μια πολύ ενδιαφέρουσα και χρήσιμη εφαρμογή που μπορείτε να κατεβάσετε και "εντοπίζει" στο λεπτό όλα τα ελεύθερα WiFi ή τα WiFi από καφετέριες, γυμναστήρια, εμπορικά κέντρα κ.ά. με τους κωδικούς τους. Οι κωδικοί "ανεβαίνουν" στην εφαρμογή από τους χρήστες της, κάτι που σημαίνει πως η διαδικασία είναι εντελώς νόμιμη, και μπορεί ο καθένας να συνεισφέρει. Ετσι λοιπόν, αν είστε από εκείνους που δεν μπορούν λεπτό χωρίς πρόσβαση στο ίντερνετ, τότε κατεβάστε απαραίτητως την εφαρμογή και "ξεκλειδώστε" τα κοντινότερα σε σας WiFi με ελάχιστες κινήσεις.

Στο Ρείχσμουζεουμ του Αμστερνταμ το Ευρωπαϊκό Βραβείο Μουσείων

ΓΙΑ ΤΟ 2015

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ, ΑΠΕ-ΜΠΕ

Οι κάτοικοι του Αμστερνταμ έχουν κάθε λόγο να είναι χαρούμενοι. Ειδικά ο διευθυντής του περιφημου Ρείχσμουζεουμ, Βιμ Πάιμπες, καθώς το "Μουσείο των Ολλανδών", όπως το οραματίστηκαν οι αναμορφωτές του, βραβεύθηκε με το Ευρωπαϊκό Βραβείο Μουσείων 2015.

Περισσότερα από σαράντα μουσεία ήταν, ούτε λίγο ούτε πολύ, υποψήφια για το φετινό βραβείο. Το Σάββατο, 16 Μαΐου, στο Μουσείο Ριβερσάιντ στη Γλασκόβη, το Φόρουμ Ευρωπαϊκών Μουσείων -οργανισμός υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης- επέλεξε τον φετινό νικητή και έτσι για έναν ολόκληρο χρόνο, το Ρείχσμουζεουμ θα κρατήσει στην κατοχή του το βραβείο, "Το Αυγό" του Χένρι Μουρ. Την επομένη της βράβευσης, ημέρα Κυριακή, έπεσε η αυλαία της έκθεσης "Υστερος Ρέμπραντ", την οποία συνδιοργάνωνε το μουσείο του Αμστερνταμ με τη National Gallery του Λονδίνου, έχοντας προσελκύσει 520.000 επισκέπτες στην αίθουσα "Φίλιπς" του μουσείου. Ο αριθμός αυτός θέτει νέο ρεκόρ επισκεπτών για περιοδική έκθεση σε μουσείο.

Τα μέλη της φετινής επιτροπής βράβευσης εστίασαν τους επαίνους τους στην κομψή επανατοποθέτηση των πινάκων στις αίθουσες του μουσείου -μετά από τις, επί μία δεκαετία, εργασίες ανακαίνισης και επέκτασης του, που κόστισαν 345 εκατομμύρια ευρώ- τον ευφυή τρόπο με τον οποίο στις αίθουσες συνυπάρχουν και συνομιλούν έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, κλίνες, έπιπλα, υαλικά, ασμητικά και άλλα, καθώς και το "Asian Pavillion" με τα εκ-

θέματα από την Ασία.

«Ολα αυτά τιμούν έντονα το εύρος και το βάθος των συλλογών του μουσείου» αναφέρεται στο σκεπτικό της επιτροπής. Επιπλέον, η επιτροπή επισημαίνει ότι «η φιλοδοξία να αγγίξει (το μουσείο) "κάθε παιδί, μέχρι τα 12, στην Ολλανδία" είναι αξιοσημείωτη, εντυπωσιακή και εφικτή».

Πέρυσι, επισκέφθηκαν το Ρείχσμουζεουμ περίπου 400.000 μαθητρίες και μαθητές και ο Βιμ Πάιμπες δήλωνε ότι «φιλοδοξία μου είναι να μπορεί κάθε

Ολλανδάκι να δει τη "Νυχτερινή Περίπολο" του Ρέμπραντ».

Ναι, αυτός ο πίνακας του Ρέμπραντ, που πολλοί τον θεωρούν σαν το σύμβολο της "ολλανδικότητας", κόσμησε τα πρωτοσέλιδα 50 εφημερίδων μεγάλης κυκλοφορίας. Μεταξύ αυτών, τα πρωτοσέλιδα των Τίμς της Ν. Υόρκης και των Τίμς του Λονδίνου. Ο λόγος; Η επίσκεψη του Προέδρου Ομπάμα. «Αυτή είναι η δύναμη έλξης του Ομπάμα και του Ρέμπραντ» είχε πει ο Πάιμπες.

ΣΤΙΣ ΛΟΥΣΑΚΙΕΣ

Έκθεση φωτογραφίας "Αγριοπούλουδα"

Έκθεση φωτογραφίας με αγριοπούλουδα της Κρήτης πραγματοποιεί ο Γερμανός φωτογράφος Karl - Heinz Loof στις Λουσακίες Κισάμου. Η έκθεση εγκαινιάζεται σήμερα Σάββατο στις 7:30 το απόγευμα και θα διαρκέσει μέχρι και τον Οκτώβριο. Στο πλαίσιο της θα παρουσιαστεί ένα μέρος της πλούσιας φωτογραφικής δουλειάς του Loof που αφορά την άγρια κλωρίδα του νησιού.

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΝΟΤΟ"

"Το μυστικό του κήπου"

Το εργαστήρι θεατρικής εκπαίδευσης του Θεατρικού Οργανισμού "Πολιτισμικός Νότος" παρουσιάζει την παιδική θεατρική παράσταση "Το μυστικό του κήπου", σε σκηνοθεσία Γιάννη Ματσαμάκη, τη Δευτέρα 1 Ιουνίου στο "Mega Place" στον Βλπτέ Σούδας.

Μια παρέα παιδιών αποφασίζει να κάνει ένα μικρό διάλειμμα από το διάβασμα για μια βόλτα στη θάλασσα. Εκεί

μεταξύ άλλων, θα βρουν και ένα κλειδί που θα γίνει μέρος του παιχνιδιού τους. Πρόκειται για ένα τυχαίο αντικείμενο μήπως θα τους βοηθήσει να λύσουν το μυστήριο του καπέλου - χάρτη; Μήπως οι γρίφοι που θα προσπαθήσουν να απαντήσουν τους οδηγήσουν πράγματι σε κάποιο θησαυρό; Πού μπορεί όμως να κρύβεται και γιατί δεν τον έχει βρει κάποιος μέχρι τώρα; Η περιπέτεια των παιδιών θα τους δώσει πολλά μηνύματα και θα τους μάθει, μεταξύ άλλων, ότι δεν πρέπει να είμαστε εγωιστές και ότι θα πρέπει να σκεφτόμαστε και τους συνανθρώπους μας...

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

Παρουσιάστηκε “Η εξομολόγηση”

■ Το νέο μυθιστόρημα του Σπύρου Πετρουλάκη

«Μια αληθινή πρόκληση κατάδυσης στο βυθό της ανθρώπινης ψυχής σε ένα οδοιπορικό ζωής από την Κωνσταντινούπολη του 1928 μέχρι σήμερα» αποτελεί το νέο μυθιστόρημα “Η εξομολόγηση” του συγγραφέα Σπύρου Πετρουλάκη, όπως επεσήμανε κατά τη διάρκεια της παρουσίασης του βιβλίου η φιλόλογος Ρούλα Βουράκη.

Ο συγγραφέας Σπύρος Πετρουλάκης και η φιλόλογος Ρούλα Βουράκη.

Την εκδήλωση οργάνωσαν προχθές το βράδυ ο Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Χανίων, οι εκδόσεις ΜΙΝΩΑΣ και το βιβλιοπωλείο ΚΟΥΚΟΥΒΟΟΚ στο Νεώριο Μόρο. Πρόκειται για ένα βιβλίο βασισμένο σε τέσσερις πραγματικές ιστορίες με συγκλονιστικές εξελίξεις, στην Κωνσταντινούπολη, στην Κρήτη, και δύο στην Ηπειρο. Όπως ανέφερε η κα Βουράκη πρόκειται για «μια ενδιαφέρουσα ισορροπία ανάμεσα στο δίκαιο και το άδικο σε μια δημιουργική μετάπτωση του δέκτη από αναγνώστη σε κριτή. Η αριστοτεχνική πλοκή με το μέγεθος των αποκαλύψεων της ιστορίας καθηλώνει, ο λόγος γοητεύει, το ιδεολογικό απόσταγμα συγκλονίζει». Από την πλευρά του ο συγγραφέας Σπύρος Πετρουλάκης, μιλώντας στις “διαδρομές” για το δεύτερο μυθιστόρημά

του, ανέφερε πως «πρόκειται για μια ιστορία που «εξομολογείται η γερόντισσα Μαρκέλα στον πατέρα Θεόφιλο, λίγο πριν πεθάνει στην τελευταία της εξομολόγηση. Είναι μια ιστορία καταιγιστική, στην οποία ο αναγνώστης θα διαβάσει γεγονότα που έχουν μια άλλη ανάγνωση...» Η έμπνευση για τη συγγραφή της “Εξομολόγησης” προήλθε όπως ανέφερε ο συγγραφέας από αληθινές ιστορίες ενώ για άλλη μια φορά, στο επίκεντρο βρίσκονται οι αξίες της αγάπης, του έρωτα, της φιλίας και της συγχώρεσης. Μάλιστα ο Σπύρος Πετρουλάκης ετοιμάζει ήδη το τρίτο του μυθιστόρημα αλλά και ένα παιδικό βιβλίο που πρόκειται να εκδοθούν την επόμενη χρονιά.

ΕΛ.Φ.

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

“Το άγνωστο μέτωπο των Βαλκανικών Πολέμων”

Στο φουαγιέ του Πνευματικού Κέντρου Χανίων λειτουργεί μέρος της ευρύτερης έκθεσης του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία με τίτλο “Το άγνωστο μέτωπο των Βαλκανικών Πολέμων: Η διοικητική ενσωμάτωση των Νέων Χωρών”. Πρόκειται για μια σημαντική έκθεση καθώς και υλικό το οποίο φιλοξενείται στα Χανιά και στο Πνευματικό Κέντρο με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων από τους Βαλκανικούς Πολέμους.

Η έκθεση προβάλλει το άγνωστο “μέτωπο” της διοικητικής ενσωμάτωσης, ξεκινώντας από την ιστορική αναδρομή στα στρατιωτικά, διπλωματικά και πολιτικά γεγονότα της δεκαετίας 1912-1922 και αναπτύσσεται μέσα από τα θέματα που απασχόλησαν τον διοικητικό μηχανισμό, όπως την καταγραφή των πληθυσμών, τη στελέχωση της διοίκησης, την πολιτική, την εκπαίδευση, την οικονομία και την περίθαλψη των προσφύγων. Επίσης την ιστορία των Νέων Χωρών, δηλαδή της

Ηπείρου, της Μακεδονίας της Θράκης των νησιών του Βορειοανατολικού Αιγαίου, της Σάμου και της Κρήτης που εναρμονίστηκαν επιτέλους με την εθνική ενσωμάτωση.

Το υλικό που εκτίθεται στο φουαγιέ του Πνευματικού Κέντρου αφορά μόνο την Κρήτη, μέσα από φωτογραφίες, εφημερίδες, διοικητικές αποφάσεις και επίσημη αλληλογραφία, επιστολικά δελτάρια,

πίνακες, χάρτες κ.ά. Η έκθεση έχει μεταφερθεί σε διάφορες πόλεις ανά την Ελλάδα και τώρα φιλοξενείται και στα Χανιά δηλαδή σε πόλεις που αποτέλεσαν τις λεγόμενες “Νέες Χώρες” κατά την ενσωμάτωση στον εθνικό κορμό της Ελλάδας.

Η έκθεση της Βουλής των Ελλήνων θα παραμείνει στο Πνευματικό Κέντρο για ένα μήνα ακόμη και θα είναι ανοικτή για τα σχολεία και το ευ-

ρύτερο κοινό.

Θα λειτουργεί μέχρι και τις 10 Ιουνίου και θα είναι ανοικτή από Δευτέρα έως Παρασκευή από 10 το πρωί έως 12 το μεσημέρι με ελεύθερη είσοδο και με ειδικά προγράμματα για μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Υπεύθυνη εκπαιδευτικών προγραμμάτων Πνευματικού Κέντρου Χανίων κα Αγγελική Ροσμαράκη, τηλ.: 28213-44403).

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

“Η Φύση στην Τέχνη - Η Τέχνη της Φύσης”

Έκθεση των Michaela Raeburn και David Caron, με τίτλο “Η Φύση στην Τέχνη - Η Τέχνη της Φύσης” θα λειτουργεί στο Γιαλί Τζαμισί από την Τετάρτη 27 Μαΐου έως τη Δευτέρα 1η Ιουνίου, από 10:30π.μ. έως 8μ.μ. κάθε μέρα.

Η Michaela Raeburn, που μένει στην Πλάκα, θα παρουσιάσει κολάζ και ζωγραφικές με υλικά από τη φύση παραδείγματος χάριν άμμο, κλαδιά, φτερά και κοχύλια.

Ο David Caron, που μένει στο Ασπρο, θα έχει πίνακες με λάδι, ακουαρέλα, ακρυλικό και μελάνι. Θα έχει τοπιογραφίες της Κρήτης, θαλασσογραφίες και προσωπογραφίες.

ΑΠΟ ΤΟ ΩΔΕΙΟ “ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΗΣ”

Εκδηλώσεις “Ανοιξη 2015”

Το Ωδείο “Ιωάννης Μανιουδάκης” στο πλαίσιο των πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων “Ανοιξη 2015” πραγματοποιεί σήμερα Σάββατο στις 9π.μ. στην αίθουσα εκδηλώσεων του Ωδείου προβολή της ταινίας Amadeus (1984). Η ταινία έχει ως θέμα τη ζωή του Μότσαρτ και προβάλλεται στο πλαίσιο του ειδικού υποχρεωτικού μαθήματος της Ιστορίας της Ευρωπαϊκής Μουσικής. (Α' Μέρος). Αναφορά-Σχόλια: Ιωάννης Καστρινάκης.

Επίσης, σήμερα στις 7μ.μ. στον Ι.Ν. Αγ Νεκταρίου Σούδας θα γίνει παρουσίαση των σπουδαστών της σχολής Βυζαντινής μουσικής του Ωδείου των τάξεων Ιωάννη Καστρινάκη και Δημήτρη Κολλίντζα. Η εκδήλωση θα αρχίσει με εισήγηση του καλλιτεχνικού διευθυντή του Ωδείου Ιωάννη Καστρινάκη με θέμα: “Το ύφος της ψαλτικής τέχνης - τεχνικές ιδιαιτερότητες, ανάγκη διατήρησης και συνέχισης”, και θα ολοκληρωθεί με την απόδοση μονωδιακών και χορωδιακών ύμνων με τη διεύθυνση του Δημήτρη Κολλίντζα.

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ “ΟΞΩ ΝΟΥ”

Θεατρική παράσταση

Παράσταση με το έργο “Η πόρνη από πάνω” του Αντώνη Τσιπινιάνη με την Κατερίνα Διδασκάλου σε σκηνοθεσία του Σταμάτη Πατρώνη, θα δοθεί στις 2, 3, και 4 Ιουνίου στο Στούντιο “ΟΞΩ ΝΟΥ” και ώρα 9μ.μ.
Κρατήσεις: 6934-115555.
Είσοδος: 12 ευρώ
Μειωμένο: 10 ευρώ.

ΑΠΟ ΤΟ 9ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μουσικοθεατρική παράσταση

Μουσικοθεατρική παράσταση της έκτης τάξης του 9ου δημοτικού σχολείου Χανίων με θέμα: “Η Οδύσσεια” θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 27 Μαΐου στις 7μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ

Ο ΠΑΝΑΡΧΑΙΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΘΑΛΑΣΣΩΝ

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

Το πρώτο ταξίδι μιας *Caretta caretta* είναι και το σημαντικότερο της ζωής της, καθώς στηρίζεται στο ένστικτο και το DNA της για να βρει τον προσανατολισμό της. Μόνο αν τα καταφέρει την πρώτη φορά θα ξαναγυρίσει μετά από μερικές δεκαετίες στην ίδια περιοχή για να γεννήσει τα μικρά της και να διαιωνίσει το μοναδικό της είδος.

Αποτελεί τον πανάρχαιο κάτοικο των ελληνικών θαλάσσιων. Η χελώνα *caretta caretta* είναι ίσως ένα από τα πιο εμβληματικά είδη των μεσογειακών και ελληνικών θαλάσσιων και ένα από τα επτά είδη θαλάσσιων χελωνών που υπάρχουν στον πλανήτη.

Αν καταφέρει να ξεφύγει από τους φυσικούς εχθρούς της αλλά και από τις ανθρώπινες επιδράσεις και απειλές, θα ζήσει περίπου 80 χρόνια. Κλειδί για την επιβίωση της, η προστασία των παραλιών ωτοκίας...

Το πρώτο ταξίδι μιας *Caretta caretta* είναι και το σημαντικότερο της ζωής της, καθώς στηρίζεται στο ένστικτο και το DNA της για να βρει τον προσανατολισμό της. Μόνο αν τα καταφέρει την πρώτη φορά, θα ξαναγυρίσει μετά από μερικές δεκαετίες στην ίδια περιοχή για να γεννήσει τα μικρά της και να διαιωνίσει το μοναδικό της είδος.

Με το ράγισμα του κελύφους των αυγών, οι νεοσσοί αναρριχώνται ομαδικά στην επιφάνεια της άμμου και κατευθύνονται προς τη θάλασσα. Όμως μόνο ένα στα χίλια χελωνάκια θα καταφέρει να φτάσει στο τέλος αυτής της πορείας και να ενηλικιωθεί. Μια πορεία που οδηγεί στη θάλασσα και τη ζωή...

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας της θαλάσσιας χελώνας *caretta caretta*, σήμερα 23 Μαΐου, οι "διαδρομές" αναζήτησαν τον Σύλλογο ΑΡΧΕΛΩΝ που από το 1983 μελετά και προστατεύει τις θαλάσσιες χελώνες και τους βιότοπους τους στην Ελλάδα. Αυτό το διάστημα η ομάδα του ΑΡΧΕΛΩΝ βρίσκεται στα Χανιά στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους και αδράξαμε την ευκαιρία να μιλήσουμε μαζί τους για τις θαλάσσιες χελώνες στην Κρήτη, τις παραλίες ωτοκίας και την προστασία τους.

Η ζωή που απειλείται

Στον κόλπο των Χανίων καταγράφεται από τον σύλλογο ΑΡΧΕΛΩΝ η μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των φωλιών των θαλάσσιων χελωνών, σε εθνικό επίπεδο (6%) ετησίως, σύμφωνα με την Αθανασία Νικολοπούλου, υπεύθυνη προγραμμάτων του συλλόγου στην Κρήτη.

Τη ρωτάμε ποια είναι η εικόνα φέτος συγκριτικά με πέρυσι, όσον αφορά τον πληθυσμό θαλάσσιας χελώνας *caretta caretta* στην Κρήτη: «Δυστυχώς κάθε χρόνο παρατηρείται σημαντική μείωση των φωλιών στις παραλίες ωτοκίας της Κρήτης και πιο συγκεκριμένα στις παραλίες του βόρειου άξονα.

Αναλυτικότερα με βάση τα στοιχεία του "ΑΡΧΕΛΩΝ" εδώ και 30 χρόνια, στον κόλπο του Ρεθύμνου, που είναι και ο σημαντικότερος στην Κρήτη, καταγράφεται ετήσια μείωση των φωλιών κατά 4% και στον κόλπο των Χανίων αντίστοιχα κατά 6%. Στον κόλπο της Μεσσαράς ο αριθμός των φωλιών είναι σταθερός αφού δεν έχει παρατηρηθεί ούτε αύξηση ούτε μείωση» απαντά.

Με το ράγισμα του κελύφους των αυγών, οι νεοσσοί αναρριχώνται ομαδικά στην επιφάνεια της άμμου και κατευθύνονται προς τη θάλασσα. Όμως μόνο ένα στα χίλια χελωνάκια θα καταφέρει να φτάσει στο τέλος αυτής της πορείας και να ενηλικιωθεί.

Μετά από χρόνια γυρνά να γεννήσει στην ίδια παραλία που γεννήθηκε

Όταν η θαλάσσια χελώνα *caretta caretta* μεγαλώσει, περίπου μετά από δύο έως τρεις δεκαετίες και έρθει η ώρα της αναπαραγωγής της, θα επιστρέψει στην ίδια περιοχή και θα επιλέξει την παραλία όπου γεννήθηκε και η ίδια για να κάνει τη φωλιά της. Αυτή η επιστροφή καθιστά τις παραλίες ωτοκίας ιδιαίτερα πολύτιμες για την προστασία της και τη δυνατότητα διαιώνισης του είδους. Ποια είναι όμως τα σημαντικότερα σημεία ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας ανά νομό (Χανιά, Ρέθυμνο, Ηράκλειο, Λασιθί); Σύμφωνα με την κα Νικολοπούλου, η σημαντικότερη περιοχή ωτοκίας στην Κρήτη αποτελεί ο κόλπος του Ρεθύμνου, όπου η ωτοκία ξεκινάει από την παραλία της πόλης του Ρεθύμνου και φτάνει έως τη Σκαλέτα (περίπου 11χλμ). Δεύτερη σημαντικότερη περιοχή ωτοκίας είναι ο κόλπος των Χανίων, από τον Κάτω Σταλό έως το Κολυμπάρι (περίπου 13χλμ). Τρίτη σημαντικότερη περιοχή αποτελεί ο κόλπος της Μεσσαράς, από τον Κομό έως τον Κόκκινο Πύργο (περίπου 8χλμ). «Φυσικά υπάρχει πιθανότητα να συναντήσουμε φωλιές και σε άλλες περιοχές της Κρήτης σε πολύ μικρότερη πυκνότητα» αναφέρει.

Δραματική μείωση στις φωλιές σε Χανιά και Ρέθυμνο

Η υπεύθυνη προγραμμάτων του συλλόγου στην Κρήτη επισημαίνει ότι φέτος, δυστυχώς, παρατηρείται δραματική μείωση στις φωλιές κυρίως στο Ρέθυμνο και στα Χανιά που οφείλεται στους εξής παράγοντες:

- Η άναρχη δόμηση και η υπέρμετρη τουριστική ανάπτυξη έχουν αλλοιώσει τους βιότοπους αναπαραγωγής δηλαδή τις παραλίες, που είναι το ίδιο σημαντικές και για τις θαλάσσιες χελώνες αλλά και για τους ανθρώπους. «Για παράδειγμα η ισοπέδωση των αμμοθινών λόγω της παράκτιας δόμησης, δημιουργεί εκτεταμένα φαινόμενα διάβρωσης, που οδηγούν σε όλο και μικρότερες παραλίες, γεγονός που επηρεάζει τόσο τις θαλάσσιες χελώνες όσο και τον τουρισμό. Ιδιαίτερος στα Χανιά η παραλία ωτοκίας βρίσκεται σε οριακό σημείο, καθώς η ανάπτυξη προχωράει με ταχύτατους ρυθμούς χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικές παράμετροι πριν κατά τη διάρκεια ή έστω και μετά το τέλος των έργων» επισημαίνει.

- Πολλές είναι και οι απειλές που καταγράφονται και στον θαλάσσιο χώρο. «Ο μεγάλος αριθμός νεκρών χελωνών που προκύπτει από την αλληλεπίδρασή τους με τα αλιευτικά ερ-

γαλεία (δίχτυα, αγκίστρια) αποτελεί σημαντικό παράγοντα μείωσης του πληθυσμού του προστατευόμενου είδους. Βρισκόμαστε στην έναρξη της ωτοκίας και πολύ σύντομα θα έχουμε τις πρώτες καταγραφές φωλιών για φέτος στην Κρήτη» αναφέρει.

Τι μπορούν να κάνουν οι πολίτες

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι παραλίες ωτοκίας είναι πολύ συγκεκριμένα και τα μέτρα προστασίας που μπορούν να παρθούν προς αυτή την κατεύθυνση πολύ απλά, εξηγεί η κα Νικολοπούλου. Πιο ειδικά, έχουν να κάνουν με τον υπερμεγέθη αριθμό των επίπλων παραλίας (κατά κύριο λόγο ξαπλώστρες), τα φώτα που παραμένουν ανοικτά κατά τη διάρκεια της νύκτας και τη μουσική ή τη φασαρία που επικρατεί από τις παρακείμενες, στις παραλίες, επιχειρήσεις. Σε αυτά τα θεωρητικά απλά προβλήματα, σύμφωνα με την ίδια, υπάρχουν κάποιες απλές λύσεις που ο καθένας μπορεί να λάβει και να συμβάλει στην προστασία των παραλιών και ως εκ τούτου και της θαλάσσιας κελώνας:

- Τα έπιπλα παραλίας περιορίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τον διαθέσιμο προς φωλεοποίηση χώρο για τη θαλάσσια κελώνα, με αποτέλεσμα όταν οι θαλάσσιες κελώνες δεν έχουν χώρο, να επιστρέφουν πίσω στη θάλασσα και να γεννούν τα αυγά τους εκεί όπου φυσικά δεν επιβιώνουν. Σε αυτή την περίπτωση η λύση είναι το μάζεμα των ξαπλωστρών στο πίσω μέρος της παραλίας ή το κρέμασμά τους σε όρθια θέση στις ομπρέλες, κατά τις βραδινές ώρες. Κάτι το οποίο μπορεί να γίνει από τους λούμμενους ή και από τις ίδιες τις επιχειρήσεις με πολύ μικρό κόστος.

- Η ύπαρξη φωτισμού στις παραλίες, κατά τη διάρκεια της νύκτας, αποπροσανατολίζει τα κελωνάκια, τα οποία με το που γεννιούνται ενστικτωδώς ακολουθούν το φως του φεγγαριού, που αντανακλά στη θάλασσα και προχωρούν προς τα εκεί, ώστε να βρουν το δρόμο τους προς τη ζωή. Τα φώτα είναι επίσης κάτι εύκολο επιλύσιμο, μια που υπάρχουν ειδικές τεχνικές, με τις οποίες δε διαχέεται το φως στην παραλία ενώ φωτίζεται η επιχείρηση ή ο δρόμος. Κάτι ακόμα πιο απλό αντί της αντικατάστασης τους είναι να βαφτούν από τη μία πλευρά ώστε να μη φωτίζουν προς την παραλία. Πολλές φορές μας καλούν για να μας πουν ότι βρήκαν κελωνάκια κοντά ή μέσα σε ξενοδοχείο και δε ξέρουν πώς να τα βοηθήσουν.

- Τέλος, η μουσική και η ηχορύπανση γενικότερα προκαλεί δονήσεις στο έδαφος, με αποτέλεσμα να δημιουργεί ζημιές στις φωλιές και στα αυγά και να προκαλεί τη θανάτωση των εμβρύων. Επιπλέον, τρομάζει τις μπιτέρες κελώνες που έχουν βγει για να γεννήσουν.

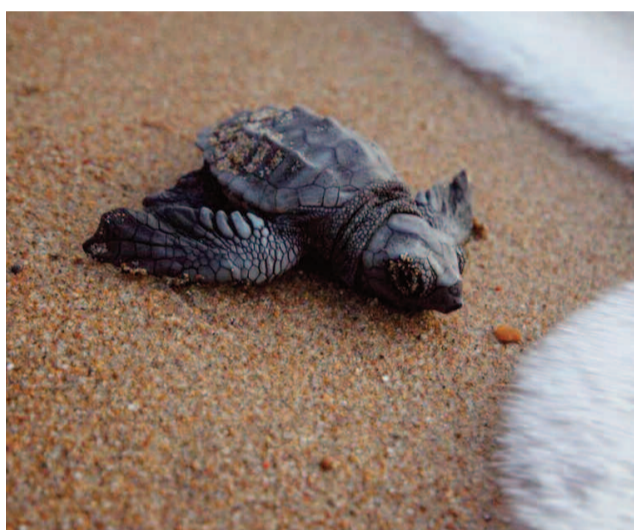
Η συγκινητική ιστορία της “Σοφίας” στον Πλατανιά

Μια πολύ όμορφη και συγκινητική στιγμή για τον σύλλογο και την εθελοντική ομάδα που δραστηριοποιείται στα Χανιά, την ιστορία της “Σοφίας” μας αφηγείται η υπεύθυνη προγραμμάτων του συλλόγου στην Κρήτη.

Πρόκειται για την ιστορία μιας θηλυκής θαλάσσιας κελώνας *Caretta caretta* μήκους 72εκ. και βάρους 40 κιλών, που βρέθηκε πέρυσι τον Ιούνιο στον Πλατανιά Χανίων. Η θαλάσσια κελώνα ήταν πολύ κοντά στην ακτή και ήταν εξουθενωμένη. Ανθρωποι της περιοχής που έδειξαν ευαισθησία, τη μετέφεραν έξω από το ξενοδοχείο Sofia απ’ όπου και έδωσαν το όνομα στην τραυματισμένη κελώνα και επικοινωνήσαν με την εθελοντική ομάδα του ΑΡΧΕΛΩΝ. Οι εθελοντές κατέφθασαν άμεσα και με τη βοήθεια των ντόπιων τη μετέφεραν στον ερευνητικό σταθμό του ΑΡΧΕΛΩΝ στο Γεράνι, όπου και δόθηκαν οι πρώτες βοήθειες. Επειτα η “Σοφία” μεταφέρθηκε στο λιμάνι της Σούδας με τη βοήθεια ενός καταδυτικού κέντρου για να μεταφερθεί στο Κέντρο Διά-

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι παραλίες ωτοκίας στα Χανιά και την υπόλοιπη Κρήτη, είναι πολύ συγκεκριμένα και τα μέτρα προστασίας που μπορούν να παρθούν προς αυτή την κατεύθυνση πολύ απλά.

Στον κόλπο των Χανίων καταγράφεται από τον ΑΡΧΕΛΩΝ η μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των φωλιών των θαλάσσιων κελωνών, σε εθνικό επίπεδο (6%) ετησίως.

σωσης του ΑΡΧΕΛΩΝ στη Γλυφάδα Αττικής. Αφού έγιναν οι κατάλληλες εξετάσεις, η “Σοφία” άρχισε σταδιακά να αναρρώνει ώσπου ήρθε η στιγμή να επιστρέψει στο φυσικό της περιβάλλον. Και φυσικά αυτό δεν είναι άλλο από εκεί που βρέθηκε να κολυμπά, δηλαδή στα Χανιά.

Η απελευθέρωσή της στο ίδιο μέρος και από όπου τη βρήκαν έγινε προς τιμήν όλων αυτών των ανθρώπων που από διαφορετικές κατευθύνσεις και με τόσο συντονισμένες κινήσεις βοήθησαν στη διάσωση της, ανέφερε η κα Νικολοπούλου.

Η ίδια πρόσθεσε ότι απελευθέρωσή της ήταν ανοικτή προς το κοινό όπως κάθε άλλη άλλωστε, γιατί γεγονότα όπως αυτά αποτελούν σημαντικό μάθημα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για όλες τις ηλικίες, γεγονός που είναι εξαιρετικά σημαντικό μιας και στον κόλπο των Χανίων καταγράφεται από τον σύλλογο ΑΡΧΕΛΩΝ η μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των φωλιών των θαλάσσιων κελωνών, σε εθνικό επίπεδο ετησίως.

«Για τον σύλλογο ήταν μια στιγμή μοναδική λόγω όλου αυτού του κόσμου που ευαισθητοποιήθηκε και μια στιγμή επιβράβευσης για όλο αυτό το έργο που παρέχει με τη βοήθεια των εθελοντών και τη συνεργασία του κόσμου όλα αυτά τα χρόνια» κατέληξε.

ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΕΛΩΝ

Ο σύλλογος ΑΡΧΕΛΩΝ και στην Κρήτη αλλά και στα υπόλοιπα προγράμματα που διατηρεί στην Ελλάδα, λειτουργεί σε 3 άξονες. Όπως αναφέρει η υπεύθυνη προγραμμάτων του συλλόγου στην Κρήτη η κα Νικολοπούλου, ο σύλλογος, πραγματοποιεί έρευνα στις παραλίες ωτοκίας, με σκοπό να βρει τις φωλιές και να τις προστατεύει μέχρι να εκκολαφθούν τα αυγά και τα κελωνάκια να πάρουν τον δρόμο τους προς τη θάλασσα. Παράλληλα ασκεί πίεση ώστε να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που αφορούν στη διαχείριση και προστασία των παραλιών. Τέλος ενημερώνει και ευαισθητοποιεί χιλιάδες ανθρώπους, κυρίως παιδιά και αλιείς, κάθε χρόνο με τέτοιο τρόπο, ώστε ο ίδιος ο κόσμος να αντιλαμβάνεται την αξία αυτού του σπάνιου είδους και τους λόγους προστασίας του, αλλά και τα οφέλη που προσφέρει στον τόπο η παρουσία ενός άγριου είδους όπως η θαλάσσια κελώνα. Η ίδια τονίζει πως «χωρίς τους εθελοντές μας που έρχονται κάθε χρόνο από όλα τα μέρη της γης να συμβάλλουν στο έργο μας, δε θα μπορούσαμε να πραγματοποιήσουμε πολλά από αυτά».

Μνημόνια ευαισθητοποίησης έστειλε η ιστορία της “Σοφίας” μιας θηλυκής θαλάσσιας κελώνας *Caretta caretta* που βρέθηκε εξουθενωμένη πέρυσι τον Ιούνιο στον Πλατανιά και με την βοήθεια της τοπικής κοινωνίας, διασώθηκε, μεταφέρθηκε στη Γλυφάδα όπου ανάρρωσε κι όταν έφτασε η στιγμή επέστρεψε στο φυσικό της περιβάλλον. Οι στιγμές της απελευθέρωσης της στον Πλατανιά, μοναδικές για εθελοντές και ντόπιους...

της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ
mariamystakidou@gmail.com

Η ερμηνεία του Νίκου Αλεξίου ως “Κόλχας”, είναι μια ερμηνεία που δεν ξεχνάς ποτέ. Και η παράσταση, μια παράσταση που κουβαλάς μέσα σου μια ζωή. Οχι μόνο για την ιστορία, που είναι αναμφίβολα μια ιστορία δυνατή και “σκοτεινή”, όσο για την υποκριτική δεινότητα του Αλεξίου ο οποίος μόνος, καθισμένος σε μια καρέκλα, χωρίς κανένα σκηνικό και “εφέ”, αφηγείται τόσο έντονα και παθιασμένα, που έχεις την αίσθηση πως πραγματικά βλέπεις ολόκληρη ταινία να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια σου...

ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ “ΚΟΛΧΑΑΣ” Ο ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ ΜΙΛΑ ΣΤΙΣ “ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ”

“Η κουητούρα μας, είναι κουητούρα ανοχής”

Την ίδια μαγική ικανότητα, να γεμίζει το δωμάτιο εικόνες, έχει ο Αλεξίου και στον καθημερινό του λόγο. Λίγο πριν από την παράσταση “Κόλχας”, που θα παρουσιαστεί αύριο στο μοναδικό στην Ελλάδα Μουσείο Τυπογραφίας, ο Νίκος Αλεξίου, μίλησε στις “διαδρομές” για τον σκοτεινό ήρωα του Κλάιστ, για το σκοτάδι που κρύβει μέσα του ο καθένας μας, αλλά και για τη λαμπερή επιλογή που έχουμε, να προσπαθούμε πάντα, σε πείσμα των συνθηκών, να κάνουμε τα πράγματα καλύτερα...

Πόσο σκοτάδι κρύβουμε μέσα μας;

Πολύ... Σε όλους υπάρχει σκοτεινή πλευρά. Ενα σκοτάδι που κάποια στιγμή αναδύεται και μας τρομάζει, γιατί δεν το περιμένουμε. Έχει και μια διαστροφική ηδονή όλο αυτό. Να βασανίζουμε τους άλλους και τον εαυτό μας... Το δικό μου σκοτάδι το ανακάλυψα, τυχαία, την χρονιά που πρωτοξεκίνησα και τον μονόλογο, το 2011. Τότε έφτασα σε ακραίες -για μένα- συμπεριφορές. Το σκοτάδι στην ψυχή του Κόλχας, “ζύπνησε” με αφορμή μια αδικία, και μετά ξεχύθηκε ασταμάτητο. Και είναι πολύ δύσκολο, όταν το σκοτάδι ξεχυθεί να το σταματήσεις. Είναι σχεδόν αδύνατο.

Όσο πιο γοπετεύουν περισσότερο οι σκοτεινοί χαρακτήρες. Είναι και εκείνοι που έχουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον...

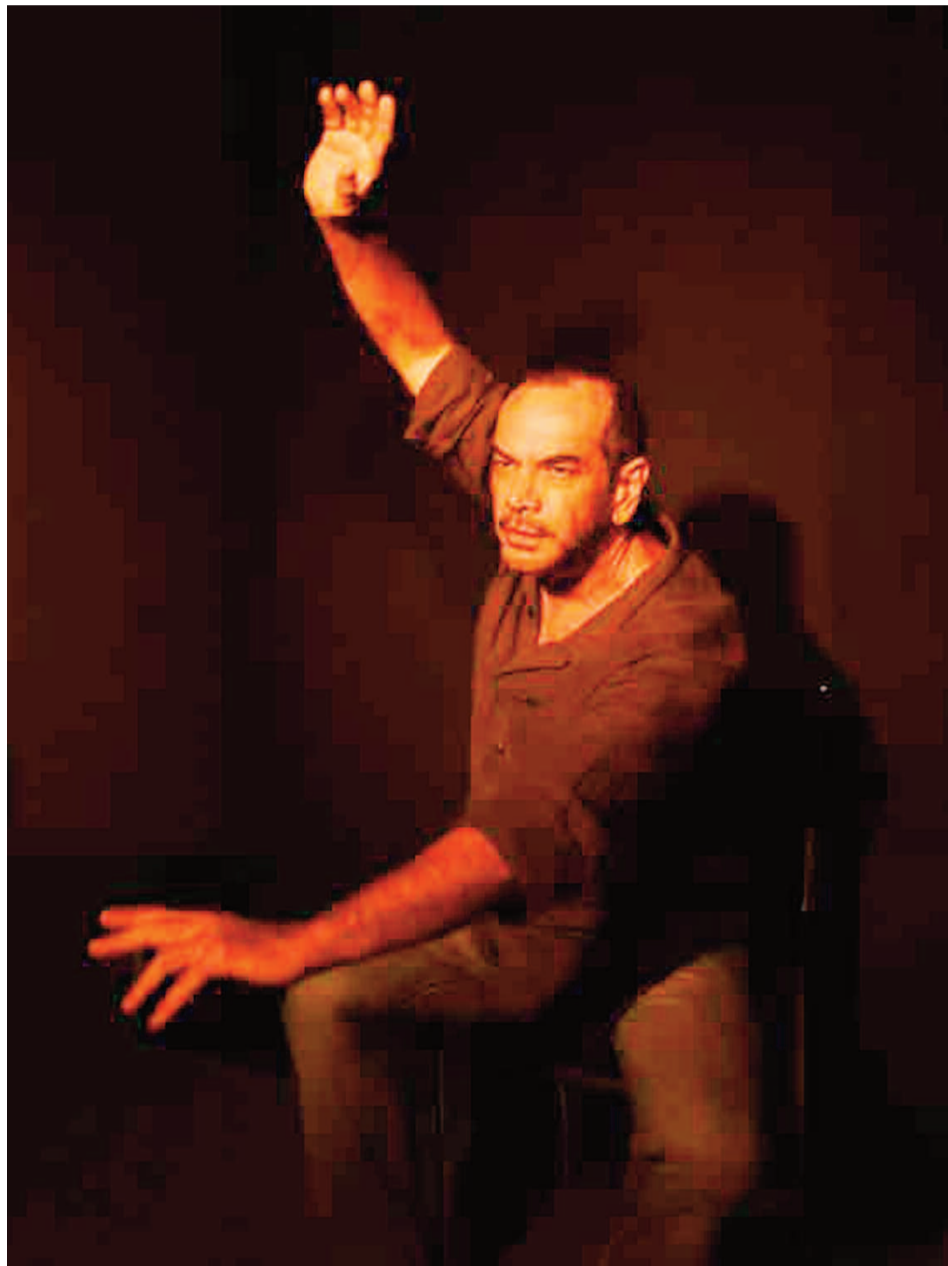
Δεν θα υπήρχε τέχνη χωρίς το σκοτάδι. Η αρχή βρίσκεται στις αρχαίες τραγωδίες. Υπάρχει πολύ σκοτάδι εκεί. Και νομίζω πως η τέχνη, γίνεται ακριβώς για να “ημερεύει” αυτό το σκοτάδι.

Στην ιστορία του Κόλχας, δεν ήταν βέβαια τα δυο άλογα που “τρέλαναν” τον ήρωα. Ήταν η διατάραξη του δικαίου. Κάποιοι “χάλασαν” την τάξη των πραγμάτων του.

Ναι, τα άλογα ήταν η αφορμή. Είναι ένα σπιράλ όλη η ιστορία. Ο Κόλχας αδικήθηκε, μετά έχασε τη γυναίκα του. Η αντίληψη που είχε για το σωστό και το δίκαιο, διαταράχθηκε. Και μετά, όπως συμβαίνει στα πάντα στη ζωή, το ένα φέρνει το άλλο. Να σου πω ένα παράδειγμα: βλέπεις στον δρόμο ανθρώπους που οδηγούν και ξεσπούν στην οδήγηση, βρίζουν, γίνονται νευρικοί. Δεν φταίει φυσικά αποκλειστικά η οδήγηση. Αυτό είναι απλά η αφορμή. Οι αιτίες είναι άλλες, και κάποιο περιστατικό στον δρόμο μπορεί να πυροδοτήσει την οργή. Μια οργή όμως που δεν ξέρεις πού μπορεί να φτάσει.

Σήμερα όμως μοιάζει να είμαστε πολύ ανεκτικοί στο άδικο. Γιατί;

Στην Ελλάδα είμαστε υποταγμένοι. Έχει να κάνει και με τη θρησκεία μας. Δεν υπάρχει η έννοια του αμαρτήματος. Ή για να το πω καλύτερα, αν αμαρτήσεις, μπορείς να ζητήσεις συγγνώμη και συνήθως αυτό είναι αρκετό. Η κουητούρα μας, είναι κουητούρα ανοχής. Αυτό, είναι και καλό,

«Δεν θα υπήρχε τέχνη χωρίς το σκοτάδι. Η αρχή βρίσκεται στις αρχαίες τραγωδίες. Υπάρχει πολύ σκοτάδι εκεί. Και νομίζω πως η τέχνη, γίνεται ακριβώς για να “ημερεύει” αυτό το σκοτάδι»

ωρες-ώρες όμως καταλήγει σε πλήρη ατιμωρησία. Και όταν κάποιος μένει μόλις ατιμώρητος αισθάνεται πως είναι και ελεύθερος να κάνει ό,τι θέλει.

Μετά, υπάρχει και μια εντυπωσιακή αμορφωσιά. Παλιά, όταν κάποιος ήταν αμόρφωτος, είχε συναίσθηση της ανεπάρκειάς του, πάλευε να κάνει το καλύτερο για τα παιδιά του, έκανε οικονομίες για να τα σπουδάσει. Σήμερα βλέπεις αμόρφωτους και έχουν την... αυταρέσκεια της άγνοιας. Δεν γνωρίζουν πράγματα στοιχειώδη, και δεν τους νοιάζει.

Είμαστε δηλαδή ανεκτικοί στο άδικο γιατί κατά βάθος συχνά αδικούμε και οι ίδιοι;

Είναι και αυτό σε μεγάλο βαθμό. Προσω-

πικά είμαι πολύ εμμονικός με ορισμένα πράγματα. Κάτι που το έχω και στη δουλειά μου. Ενα από αυτά είναι πως δεν μπορώ την αδικία.

Έχει τύχει σε παράσταση να μην μας πληρώνουν μεροκάματα, και ήμουν ο μόνος που προσπαθούσα να βγάλω το φίδι από την τρύπα. Και μπορεί να κατάφερα τελικά να πάρω το μεροκάματό μου, αλλά ο συγκεκριμένος θιασάρχης μου έκλεισε τις πόρτες των θεάτρων του. Την πλήρωσα την εμμονή μου.

Σε στοιχειώνουν οι χαρακτήρες που υποδύεσαι; Τους κουβαλάς μέσα σου;

Μεγαλώνοντας αισθάνομαι πως έχω πρεμπίσει. Πιο μικρός, είχα περισσότερο θυμό. Αυτά όλα έχουν καταλαγιάσει με το πέ-

ρσμα των χρόνων. Έχει τα καλά του αυτό, έχει όμως και τα κακά του. Οπότε, όχι, δεν με στοιχειώνουν οι χαρακτήρες. Μπορεί για κάποια ώρα μετά την παράσταση να είμαι επηρεασμένος, αλλά μετά αυτό περνάει.

Πριν λίγες μέρες ολοκληρώθηκαν οι παραστάσεις του “νπισού των σκλάβων”. Και πάλι μια ιστορία για το δίκαιο και την ελευθερία. Ξέρουμε λες οι άνθρωποι να είμαστε ελεύθεροι; Ή είμαστε σκλάβοι και περνάμε την ζωή μας κάτω από μία επίφαση “ελευθερίας”;

Είμαστε σκλάβοι του χαρακτήρα μας και των συνθηκών που ζούμε. Ελεύθερος μέσα σε πλαίσια μπορείς να είσαι, ναι. Μπορείς να είσαι ελεύθερος από τον καταναγκασμό των υλικών αγαθών, από το πώς διαχειρίζεται το χρήμα για παράδειγμα. Απόλυτη ελευθερία δεν υπάρχει. Και να σου πω και κάτι άλλο. Είναι και το πώς εννοούμε την ελευθερία. Κάποιες φορές η ελευθερία έχει τεράστια υπαρξιακή μοναξιά. Γιατί αν είσαι απόλυτα ελεύθερος ή τέλος πάντων είσαι κοντά στα όρια της απόλυτης ελευθερίας, πάει να πει πως είσαι και απόλυτα μόνος. Και αυτό αν το σκεφτείς, είναι αρκετά... τρομακτικό.

Κοιτώντας πίσω, συνήθως η εικόνα που έχουμε για το παρελθόν είναι στρεβλή. Έχουμε την τάση να βλέπουμε τα πράγματα πολύ πιο ωραιοποιημένα από όσο ήταν στην πραγματικότητα. Εσύ, όσο απομακρύνεσαι -χρονικά- από δουλειές και επιλογές, έχεις μετανιώσει για κάτι;

Όσο και να λέμε εκ των υστέρων πως μετανιώσαμε, αν κάποιες φορές το λέμε, τελικά πιστεύω ότι πάλι, αν γυρνάγαμε πίσω, και οι συνθήκες ήταν ακριβώς ίδιες

με αυτές της πρώτης φοράς, το ίδιο θα κάναμε. Τώρα που το λες όμως, ναι, υπάρχει κάτι που μετάνιωσα. Θα ήθελα να έχω φύγει στο εξωτερικό όταν ήμουν μικρότερος. Αυτό είναι κάτι που θα ήθελα να έχω κάνει. Ομως το πιθανότερο είναι πως δεν είχα το θάρρος να το κάνω. Ολο έβρισκα δικαιολογίες και τελικά δεν το αποφάσισα ποτέ. Μπορεί τελικά να μην το ήθελα και τόσο

πολύ. Δεν ξέρω...

Σε δουλειές, δεν θυμάμαι κάτι που να μετανιώνω... πολύ. Είχα την τάση να λέω πολλά “όχι”, δεν φοβόμουν να πω “όχι”. Καμιά φορά κίολας ήταν αυτοκτονικά ανόητα τα “όχι” που έλεγα.

Σίγουρα έκανα και δουλειές που δεν ήταν αυτό που θα ήθελα, όμως ακόμα και όταν είσαι σε μια μέτρια δουλειά, υπάρχουν πάντα περιθώρια για το πώς θα διαχειριστείς εσύ, το δικό σου κομμάτι. Και μια ατάκα να έχεις για παράδειγμα, έχει μεγάλη σημασία το πώς θα την πεις.

Εκείνο που εγώ προσπαθούσα πάντα, σε όλες τις δουλειές μου, ήταν να κάνω τους χαρακτήρες που υποδύομαι αν όχι καλύτερους, τουλάχιστον καλύτερους...

παιδότοπος

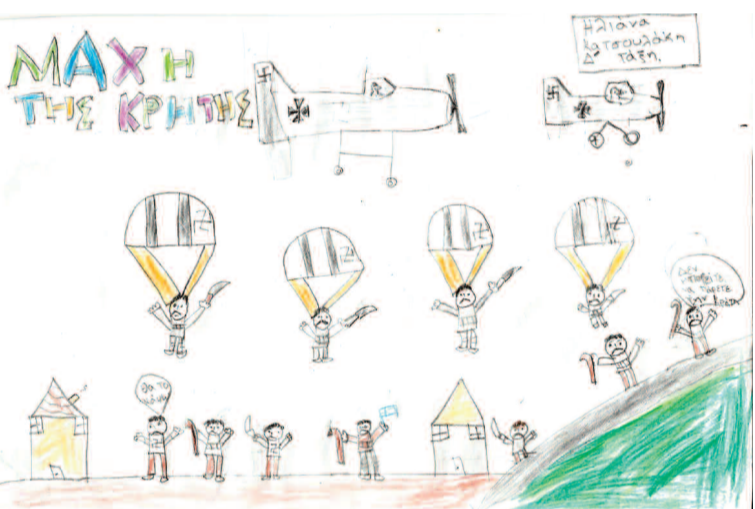

ΔΗΜ. ΣΧ. ΣΚΙΝΕ - ΦΟΥΡΝΕ

Η Μάχη της Κρήτης στην περιοχή μου

Επιμέλεια:
**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

Στη Μάχη της Κρήτης, την επέτειο της οποίας γι' άλλη μια χρονιά γιορτάζουμε με λαμπρότητα αυτές τις μέρες, αναφέρονται στον σημερινό Παιδότοπο με τα κείμενα και τις ζωγραφιές τους, κάποια απ' τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου Σκινέ - Φουρνέ. Ζωντανός πάντα στα χωριά τους, ο απόηχος της. Φαίνεται καθαρά αυτό. Φανερό και η δουλειά που γίνεται απ' τους δασκάλους στις τάξεις, ωστόσο.

Και η συνεργασία δασκάλων -γονέων επίσης!

Πολλές οι ευχαριστίες μου και στους μεν και στους δε. Ιδιαίτερα στον φίλο διευθυντή του Σχολείου Γιώργο Ασλάνη για τον συντονιστικό του ρόλο στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Και, βέβαια, ένα μεγάλο μπράβο στα παιδιά!

Σας χαιρετώ με αγάπη όλους
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος

Στις 21 Μαΐου 1941, οι Γερμανοί θέλησαν να κατακτήσουν την Κρήτη. 1.700 αεροπλάνα άρχισαν να πετούν πάνω από την Κρήτη. Πρώτα τα βομβαρδιστικά, που βομβάρδιζαν από τη Σούδα το αεροδρόμιο του Μάλεμε, και το ίδιο με τους αλεξιπτωτιστές, που ήταν ο καλύτερος στρατός τους. Όταν έπεφταν, μέχρι να ξεζαλιστούν και να ξεμπερδέψουν από τα σκοινιά, οι Κρητικοί που δεν είχαν όπλα, τους χτυπούσαν με μαγκούρες, πέτρες ή ό,τι άλλο έβρισκαν. Μαζί με τους άντρες πολεμούσαν και γυναίκες. Οι Γερμανοί, εκτός από αεροπλάνα είχαν και ανεμόπτερα, τα οποία είχαν και αλεξιπτωτιστές. Η Μάχη της Κρήτης κράτησε 10 ημέρες. Όταν οι Γερμανοί επιτέθηκαν, είχαν καταλάβει την Ελλάδα. Όταν κατέκτησαν την Κρήτη άρχισαν να καίνε σπίτια και χωριά. Η αντίσταση ήταν η αιτία που νικήσαμε. Ηδη ομολογούν ότι πολεμήσαμε ηρωικά. Στο τέλος βγήκε ένα ριζιτικό τραγούδι που λέει:

Χίτλερ να μην το καυχηθείς πως πάτησες την Κρήτη
ξαρμάτωση την ήβρηκες και λείπαι τα παιδιά της...

Αφήγηση: Μαρινάκης Νίκος
- **Ελένη Μαρινάκη**

Στις 20 Μαΐου 1941, ξεκίνησε η αεροπορική έφοδος των Γερμανών με συνθηματικό όνομα "Unternehmen Merkur" εναντίον του νησιού, ως την 1η Ιουνίου. Με την επιχείρηση αυτή οι Γερμανοί κάταφταν να καταλάβουν το νησί από τις αγγλοελληνικές συμμαχικές δυνάμεις, ωστόσο αυτή τους η επιτυχία κόστισε τόσο πολύ ώστε να μην επιχειρήσουν ξανά άλλη αεροπορική έφοδο της ίδιας κλίμακας κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Σήμερα, η Μάχη της Κρήτης, θεωρείται η πρώτη μεγάλη αεροπορική επιχείρηση και παραμένει μοναδική στο ότι ο κύριος αντικειμενικός σκοπός κατελήφθη εξ ολοκλήρου από αέρος.

Επίσης ο προπάππος μου, που είχε οργανώσει μια ομάδα Ελλήνων για να πολεμήσουν τους Γερμανούς, μετά από λίγο καιρό συνελήφθη και εκτελέστηκε ανάμεσα στους 100 στον Αλικιανό, στον Κερίτη.

Είμαι πολύ περήφανη και συγκινημένη για τους ήρωες που τότε πολέμησαν, έχασαν τις ζωές τους για να είμαστε τώρα εμείς ελεύθεροι.

Ελένη Κορκακάκη, Ε' τάξη

Εναντίον στους Γερμανούς όλοι ξεσηκωθήκαν για την ελευθερία μας πολλοί εσοκωθήκαν.

Η Κρήτη το απέδειξε με τον ηρωισμό της σκληρά τον επολέμησε ετότες τον εχθρό της.

Το Μάλεμε πώς να τα πει αφού δεν έχει στόμα, πολλά κορμιά εσκέπασε το ειδικό του χώμα.

Γεωργία Κουκουράκη,
Γ' τάξη

Στον ποταμό τ' Αλικιανού, πιο πάνω απ' την Καμάρα, εκεί τα εκτελέσανε όλα τα παλικάρια.

Στον ποταμό τ' Αλικιανού εκατόν οκτώ θαμμένοι, και με τα πολυβόλα τους αδικοσκοτωμένοι...

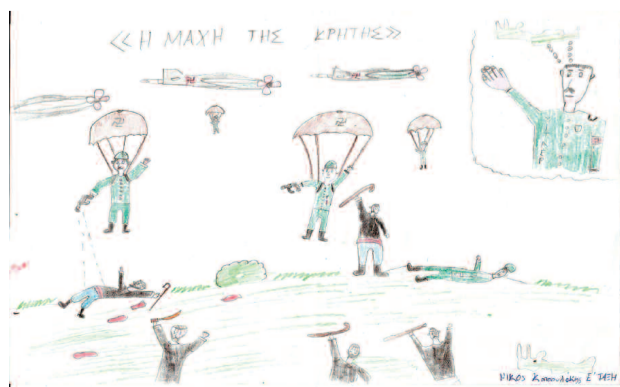
Σαράντα βάζουν στη γραμμή, στην κάθε παταρία και τους ξαπλώνουν καταγής χωρίς καμιά αιτία...

Στους λάκκους που ανοίξανε ήτο από το Σκινέ ο Στέλιος Ανεζάκης,

και έκλαψε τον φίλο του, τον Γιώργο Γιαννικάκη...

Ελένη Μαρινάκη, Δ' τάξη

(Σημ.: Απόσπασμα από ένα τραγούδι που της είπε η γιαγιά της, Ιφιγένεια Μαρινάκη).

[...] 1 Αυγούστου 1941. Οι Γερμανοί στρατιώτες κύκλωσαν το χωριό του Σκινέ και όσοι από τους άνδρες δεν πρόλαβαν να φύγουν, τους μάζεψαν στο ποταμό Κερίτη, και τους εκτέλεσαν όπου μαζί ήταν και ο παππούς μου, που τον εκτέλεσαν στον Κερίτη μαζί με τους άλλους. Πήραν από το Σκινέ 49 άτομα και σύνολο ήταν 118 μαζί με τα άλλα χωριά. Αλλά επειδή στον Σκινέ δύο Έλληνες έφεραν αντίσταση στους Γερμανούς και τραυμάτισαν έναν Γερμανό, αποφάσισαν να κάψουν το χωριό.

Και στου προπάππου μου το σπίτι βρήκαν ένα μπετόνι πετρέλαιο, για την λάμπα και μ' αυτό έκαψαν το σπίτι του. Μετά από τις εκτελέσεις που έκαναν, δηλαδή 2 βδομάδες περίπου, πιο πάνω από το Χλιαρό, στο Λαγγό, κατέβαινε ένας Γερμανός με μια μοτοσυκλέτα και τον πυροβόλησαν τραυματίζοντάς τον. Οι Έλληνες είπαν πως τον τραυμάτισαν κάποιοι.

Ένα πρωί, μάζεψαν τα γυναικόπαιδα μαζί και τον παππού μου, 9 χρονών τότε, στην πλατεία. Ηθελαν να τους εκτελέσουν, αλλά μετά τους πήγαν στις φυλακές του Φιρκά στο λιμάνι. Ηρθαν την επόμενη μέρα με αυτοκίνητα και τους βάλανε πάνω και τους πήγαν εξορία στο Ρέθυμνο, στη Γεωργιούπολη, στον Κουρνά και τους απαγόρευσαν για 3 ολόκληρα χρόνια να μην πάνε στο χωριό τους. Μετά από 1 χρόνο άρχισαν να γυρίζουν κρυφά στο χωριό τους. Μέχρι που γερμανικός στρατός άρχισε να κάνει τον πόλεμο στην Ευρώπη. Μετά το 1945 έχασε εντελώς τον πόλεμο και οπισθοχώρησε νικημένος.

Μιχαέλα Βανταράκη, Ε' τάξη

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ
ΔΡΑΚΑΚΗ**

ΠΓΣ ΚΙΣΣΑΜΙΚΟΣ

Γράφει τις πιο χρυσές σελίδες 90 χρόνων ιστορίας του

Είναι γνωστό ότι το χανιώτικο ποδόσφαιρο έχει αποκτήσει τον τελευταίο καιρό πρωτόγνωρη δυναμική τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την εκπροσώπησή του στις εθνικές κατηγορίες. Και αυτό οφείλεται κυρίως σε δύο ομάδες από την περιφέρεια του νομού που μέχρι τα μέσα της περασμένης δεκαετίας απλά προσπαθούσαν να επιβιώσουν στη Δ' Εθνική όταν ανέβαιναν εκεί. Μετά τον Πλατανιά λοιπόν ήρθε τώρα ο Κισσαμικός να λάβει μέρος για πρώτη φορά στην Φούτμπολ Λιγκ (δηλαδή τη Β' Εθνική) βάζοντας το... κερασάκι στην τούρτα μίας χρυσής πενταετίας λίγο πριν συμπληρώσει τα 90 χρόνια του.

Ξιζει λοιπόν να δούμε την πορεία και τους παίκτες εκείνους που οδήγησαν το σωματείο του Καστελίου στην υπέρβαση και έφεραν τον τίτλο στην Κίσαμο. Μία ιδανική χρονιά με τα εύσημα βέβαια να ηγαίνουν εκτός από τους παίκτες, στη διοίκηση στην οποία ξανά επικεφαλής ήταν ο Αντώνης Ροκάκης και στον προπονητή Σπύρο Μπαξεβάνο και τους συνεργάτες του στο τεχνικό τιμ. Το καλοκαίρι αποκτήθηκε μία πλειάδα αξιόλογων παικτών οι οποίοι έχτισαν ένα πανίσχυρο σύνολο ενώ άλλη μία δεκάδα ήρθε τον περασμένο Ιανουάριο και κάλυψε με επιτυχία κενά, με αποτέλεσμα ο Κισσαμικός να μην κάνει καθόλου "κοιλιά" αλλά να παραμείνει για μεγάλο διάστημα αήττητος μέχρι που εξασφάλισε τον τίτλο 3 αγωνιστικές πριν το τέλος.

ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Θυμίζουμε τους κυριότερους σταθμούς της φετινής πορείας.

2η αγωνιστική: 2-1 τη Γλυφάδα στον Αλιμο.

Με δύο γκολ του Λώττα εκμεταλλεύτηκε το καλό πρό-

γραμμα στο ξεκίνημα και πήρε ένα διπλό από μία ομάδα που μεταμορφώθηκε στο β' γύρο όταν μάζεψε 29 βαθμούς από τους μόλις 5 τις πρώτες 13 αγωνιστικές!

7η αγωνιστική: 1-0 τον Εθνικό στο Μοσχάτο.

Τεράστιο διπλό απέναντι στην πιο βαριά φανέλα του ομίλου με σκόρερ τον Κιπτίου.

9η αγωνιστική: 0-2 από την Τριγλία στη Ραφήνα.

Πρώτη ήττα στο πρωτάθλημα χωρίς συνέπειες αφού θα περάσουν 16 αγωνιστικές μέχρι να ξαναπληθεί.

12η αγωνιστική: 1-0 μέσα στη Κηφισιά.

Ο Λαζαρίδης απέκρουσε πέναλτι στο 0-0 (48') και ο Βλάχος "χτύπησε" στο 74' στην πιο σπουδαία νίκη που έφερε τον άτυπο τίτλο του πρωταθλητή Χειμώνα στο Καστέλι έστω και σε ισοβαθμία.

16η αγωνιστική: 1-0 εκτός τον Κυανό Αστέρια Βάρης.

Ο αγώνας αυτός που ήταν εξ αναβολής και έγινε 20 μέρες αργότερα, πιστοποίησε ότι δύσκολα θα του ξεφύγει ο τίτλος. Σκόρερ ο Λώττας ενώ μία αγωνιστική πιο πριν, ο Κισσαμικός είχε κάμψει στις καθυστερήσεις την αντίσταση του Ηλυσιακού με γκολ του Τσερκέζου!

23η αγωνιστική: 0-0 εκτός με τον Ιωνικό Νικαίας.

Η λευκή αυτή ισοπαλία επίσπευσε την... στέψη που μέχρι τότε φαινόταν ότι θα γινόταν την προτελευταία αγωνιστική με τη Κηφισιά.

24η αγωνιστική: Νίκη-τίτλος με 1-0 επί του Ηροδότου στο Καστέλι.

Αν και τον έφθανε ο ένας βαθμός, το γκολ του Φραγκουλάκη από το σημείο του πέναλτι στο 84' σφράγισε με πανηγυρικό τρόπο την κατάκτηση του τίτλου.

ΣΤΑΘΕΡΗ ΠΟΡΕΙΑ ΟΛΗ ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ

Συνολικά ο Κισσαμικός συγκέντρωσε 54 βαθμούς με 15 νίκες, 9 ισοπαλίες και μόλις 2 ήττες.

Πέτυχε 37 γκολ και δέχθηκε 19.

Είχε την τρίτη καλύτερη επίθεση μαζί με την Τριγλία πίσω από Ατρόμητο Π. και Ιωνικό Ν.

Αντίθετα είχε την καλύτερη άμυνα μαζί με την Κηφισιά που τον έφτασε επειδή δέχθηκε 5 γκολ τις δύο αγωνιστικές όταν ήταν αδιάφορος.

Εμεινε αήττητος εντός έδρας με 8 νίκες και 5 ισοπαλίες ενώ σημείωσε 24 γκολ και δέχθηκε 11.

Εκτός είχε 7 νίκες, 4 ισοπαλίες και ηττήθηκε 2 φορές. Πέτυχε 13 τέρματα και δέχθηκε 8.

Στον α' γύρο συγκέντρωσε 26 βαθμούς με 7Ν.-5Ι.-1Η. και 19-10 γκολ

Στον β' γύρο 28 με 8Ν.-4Ι.-1Η. και 28-9 γκολ.

Όπως βλέπουμε παρουσίασε ισορροπημένη πορεία εντός και εκτός και στους δύο γύρους. Πάντως ο συντελεστής ήταν σαφώς βελτιωμένος στον β' γύρο με +19 από +9 στον α' και θα ήταν ακόμα καλύτερος αν δεν έχανε στο φινάλε όντας εντελώς αδιάφορος με 0-3 από τον Ατρόμητο Πειραιά.

ΜΠΑΞΕΒΑΝΟΣ: Η ΙΣΧΥΡΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟ ΑΤΟΥ ΜΑΣ

Να όμως τι λέει ο προπονητής **Σπύρος Μπαξεβάνος** για την επιτυχία:

«Νομίζω ότι το πιο σημαντικό ήταν η ύπαρξη μίας ισχυρής διοίκησης που έδειξε την απαιτούμενη εμπιστοσύνη τόσο

Νάτοι, νάτοι οι... Πρωταθλητές!

Παίκτης	Συμ.	Αλλ(γ-μ)	11άδα
Λαζαρίδης	23	(-)	23
Τσερκέζος	23	(-)	23
Τοικουδάκης	23	(8-9)	14
Μποτωνάκης	22	(3-6)	16
Λώττας	22	(11-7)	15
Πασιαλής	22	(10-11)	11
Σελινιωτάκης	21	(0-1)	20
Σουμπασάκης	21	(9-3)	18
Βιδάλης	19	(2-3)	16
Στεφανίδης	19	(2-8)	11
Κιπτίου	16	(4-3)	13
Βλάχος	13	(8-5)	8
Τζανής+	12	(1-0)	12
Φραγκουλάκης+	12	(3-0)	12
Καρβουνιάρης-	11	(2-0)	11
Πέντσας-	11	(1-2)	9
Μπερνιδάκης+	11	(3-4)	7
Σμίλτος+	9	(-)	9
Ντεντάκης+	9	(0-6)	3
Σπαθάρας-	8	(-)	8
Κώτσιος+	8	(0-1)	7
Κανελλόπουλος+	6	(3-2)	4
Δάρλας+	5	(1-0)	5
Κομπογεννητάκης Ζ.	4	(1-2)	2
Κοντοπίδης+	3	(-)	3
Βερόν-	3	(2-1)	2
Μπάτζιο-	3	(0-3)	0
Κοκάκης	2	(2-0)	2
Κωνσταντόπουλος-	1	(-)	1
Κομπογεννητάκης Λ.	1	(1-0)	1
Γιουρούκας+	1	(0-1)	0

Ακόμα ο Κουλακάρης έπαιξε μονάχα στο Κύπελλο ενώ οι Πετράκης, Πενταράκης και Αρώνης έκατσαν στον πάγκο χωρίς να χρησιμοποιηθούν.

Το (+) και το (-) δείχνουν ότι ο παίκτης ήρθε ή αποχώρησε αντίστοιχα τον Ιανουάριο από την ομάδα.

στην τεχνική ηγεσία όσο και στους ποδοσφαιριστές.

Έτσι λειτουργήσαμε με πολύ καλή οργάνωση και με την ενίσχυση που είχαμε τον περασμένο Ιανουάριο σε θέσεις που χρειαζόμαστε τελικά, φθάσαμε στην κατάκτηση του τίτλου και μάλιστα 3 αγωνιστικές πριν το φινάλε.

Εασφάλου για την άμεση ενσωμάτωση των νέων παικτών κάτι που δεν είχε γίνει τόσο πετυχημένα πέρυσι με αποτέλεσμα να κάνει μία "κοιλιά" η ομάδα στις αρχές του 2014, ο Σπύρος Μπαξεβάνος διευκρινίζει: «πέρυσι είμαστε μία καινούργια ομάδα, νεοφώτιστη στην κατηγορία ενώ φέτος είχαμε ένα κορμό και το κυριότερο ότι γνωρίζαμε την κατηγορία».

ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΣΚΟΡΕΡ

Μοιάζει παράδοξο αλλά ουδείς παίκτης του πρωταθλητή ξεπέρασε τα 5 γκολ! Αρκεί να δούμε τους πρώτους σκόρερ των άλλων τριών πρωταθλητών της κατηγορίας που είχαν από 11 (Γαϊδαρτζής Πανσερραϊκού και Σαхинίδης Τρικάλων) και 19 γκολ (Κουσκουνάς Πανελλευσινιακός).

Ο ορισμός του πλουραλισμού, λοιπόν, καθώς σκόραραν 15 διαφορετικοί παίκτες ή 16 αν προσθέσουμε και το... αυτογκόλ του Γκαλίτσιου την 19η αγωνιστική στον Κρουσώνα.

Οι σκόρερ:

5 γκολ
Τοικουδάκης
Λώττας (1 με φάουλ)

4 γκολ
Στεφανίδης (1 με πέναλτι
έχασε άλλο ένα)

3 γκολ
Φραγκουλάκης (2 με πέναλτι)

3 γκολ
Μποτωνάκης

2 γκολ
Πασιαλής
Πέντσας
Βλάχος
Μπερνιδάκης
Κανελλόπουλος

1 γκολ
Σουμπασάκης
Σελινιωτάκης

Κιπτίου
Τσερκέζος

Τζανής

Στις ασίστ (με επιφύλαξη) έχουμε τον Σουμπασάκη πρώτο με 4. Ακολούθησαν με 3 Πέντσας, Τοικουδάκης, Κιπτίου, με 2 Λώττας και Μποτωνάκης ενώ από μία οι Βιδάλης, Σπαθάρας, Πασιαλής, Φραγκουλάκης, Μπαρνιδάκης.

Κόκκινες

Μάλλον λογικός ο αριθμός των 3 κόκκινων καρτών για μία ομάδα που πρωταγωνιστεί. Πάντως σε κανένα παιχνίδι οι κόκκινες δεν στοίχησαν ήττα (1 νίκη και 2 ισοπαλίες).

Τις κόκκινες είδαν οι:

Στεφανίδης (με Ατρόμητο Π. την 13η)

Βιδάλης (με Γιούχτα την 17η)

Λώττας (με Ιωνικό την 23η)

Όπως μπορείτε να δείτε στο σχετικό πίνακα (σελ. 14) χρησιμοποιήθηκαν 31 παίκτες και στο σχεδιάγραμμα δεξιά φαίνεται το σύστημα που έπαιζαν συνήθως και που ήταν το 4-2-3-1 ενώ στις πρώτες αγωνιστικές ήταν 4-3-3. Για να επιλέξουμε τώρα τον βασικό κορμό ήταν σαν να λύνουμε σταυρόλεξο ή αν θέλετε Sudoku για δυνατούς λύτες. Διότι ο Κισσαμικός άλλαξε σε μεγάλο βαθμό τον Ιανουάριο όταν ήρθαν 10 παίκτες και αποχώρησαν 6 από αυτούς που έκαναν έστω και μία συμμετοχή (στον πίνακα παρουσιάζονται με (+) και (-) αντίστοιχα). Η ουσία είναι ότι ήταν πολύ δύσκολο να τους τοποθετήσουμε στο σχεδιάγραμμα όλους τους πλέον βασικούς και στις θέσεις που έπαιζαν. Για να καταλάβετε στην επίθεση και στην αρχική 11άδα αγωνίσθηκαν Στεφανίδης, Μπερνιδάκης και Πέντσας περίπου στον ίδιο αριθμό αγώνων ο οποίος όμως απείχε από το 50% των 26 παιχνιδιών. Για τον λόγο αυτό μετακινήσαμε λίγο πιο μπροστά τον... Τσοικουδάκη που ήταν και ο πρώτος σκόρερ της ομάδας, μαζί με τον Λώττα. Ενώ ως αναπληρωματικό του βάλαμε τον Στεφανίδη που ήταν και ο μοναδικός από τους 3 επιθετικούς που έβγαλε όλη τη χρονιά στο Καστέλι. Ανάλογο πρόβλημα και στα σέντερ μπακ. Ουδείς έφθασε στο 50% των αγώνων αφού ο Καρβουνιάρης αναχώρησε τον χειμώνα για την Παναχαϊκή ενώ έφυγε και ο Σπαθάρας ενώ Τζανής, Σμίλτος και Κώτσιας ήρθαν τον Ιανουάριο. Μοιραία πάντως ο Τζανής κερδίζει τη μία θέση με τον Καρβουνιάρη και Σμίλτο να μοιράζονται τη δεύτερη με τον τελευταίο να επικρατεί με... βραχεία κεφαλή των άλλων δύο νεοφερμένων κεντρικών αμυντικών!

Σε άλλες δύο θέσεις τώρα στο κέντρο που τοποθετήσαμε δυάδες ήταν ως αμυντικό χαφ τον Φραγκουλάκη (που ήρθε τον Ιανουάριο) και τον Κιπτιού (που "παρουσιάστηκε" για να υπηρετήσει την στρατιωτική του θητεία) όπως και λίγο πιο μπροστά και δεξιά τους Σουμπασιάκη και Πασιαλή ουσιαστικά στη θέση που περισσότερο έπαιξε ο Τσοικουδάκης ο οποίος όμως όπως προαναφέραμε μεταφέρθηκε στην επίθεση!

Δηλαδή οριακά δεν τοποθετήσαμε στο σχεδιάγραμμα τους Μπερνιδάκη, Πέντσα, Σπαθάρα και Κώτσια όπως και τον Βλάχο. Αυτοί οι 15+5 παίκτες είχαν αρκετές παρουσίες στην βασική 11άδα ενώ οι υπόλοιποι 11 σαφώς λιγότερες. Μάλιστα στην τελευταία κατηγορία θα βρούμε και τα δύο πιο "βαριά ονόματα". Τον Βερόν που ήρθε ως η μεγάλη μεταγραφή του καλοκαιριού όχι μόνο στο Καστέλι αλλά και γενικά στην κατηγορία και έφυγε με ελάχιστη παρουσία 3 συμμετοχών χωρίς κανένα 90λεπτο. Και τον Δάρλα που έπαιξε σαφώς περισσότερο, δεν ξεπέρασε όμως τις 5 συμμετοχές -πάντως- πάντα βασικός. Ήταν δε και ο μεγάλος άτυχος αφού θυμίζουμε μία εβδομάδα πριν τραυματίστηκε αρκετά σοβαρά στα εγκαίνια του γηπέδου της Παλαιόχωρας και πλέον κινδυνεύει να κρεμάσει τα ποδοσφαιρικά του παπούτσια ολοκληρώνοντας μία σπουδαία καριέρα και μάλιστα τη στιγμή που ο Κισσαμικός περίμενε με την εμπειρία του να τον βοηθήσει στην Φούτμπολ Λιγκ έστω και ερχόμενος από τον πάγκο.

ΜΙΚΡΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο ΠΓΣ Κισσαμικός ιδρύθηκε το 1926 αλλά στα πρωταθλήματα της ΕΠΣΧ πρωτοεμφανίζεται το 1966-67 (Α.Μ. 1228, 21ο στη σειρά της Ένωσης) όταν κατακτάει τον τίτλο στην Γ' κατηγορία. Τελικά ελέω... Ασλανίδη θα κάνει την εμφάνισή του στη Β' δύο χρόνια αργότερα καθώς μεσολάβησε μεγάλη αναδιάρθρωση με τη διάλυση σχεδόν όλων των ομάδων της Α' κατηγορίας για την ενίσχυση της ΑΕΧ (σημερινού ΑΟΧ). Στη Β' μένει δύο χρονιές και το 1970 ως 4ος (τελευταίος) υποβιβάζεται στη Γ'. Στη συνέχεια όμως κατακτάει δύο συνεχόμενα πρωταθλήματα σε Γ' και Β', έτσι την περίοδο 1972-73 ανεβαίνει για πρώτη φορά στην μεγαλύτερη τοπική κατηγορία. Δεν αποφεύγει την τελευταία 6η θέση και τον υποβιβασμό αλλά έχει βάλει τις βάσεις για να αποτελέσει ένα από τα πιο ισχυρά σωματεία της περιφέρειας του νομού. Τον επόμενο χρόνο κατακτάει τον τίτλο στη Β' όμως την επόμενη σεζόν απέχει και τελικά επανεμφανίζεται το 1975-76 στη δεύτερη κατηγορία όπου θα πάρει την επόμενη χρονιά τον τίτλο στον 2ο όμιλο. Απέναντι σε... Πλατανιά, Γρανίτη, Ατρόμπο και Αμιλλα. Για

τις επόμενες 11 σεζόν θα μετέχει ανελλιπώς στην Α' με καλύτερη θέση την 3η το 1980-81 όταν μάλιστα θα μπορούσε να ήταν και πρωταθλητής όμως τελικά κάποιες ενστάσεις έστειλαν το πρωτάθλημα στον Πλατανιά. Τερματίζει πάντα στην πρώτη 8άδα με εξαίρεση το 1987-88 όταν ως 15ος υποβιβάζεται στη Β' και προς γενική έκπληξη ένα χρόνο μετά γνωρίζει νέο υποβιβασμό με την 11η θέση και καταλήγει στη Γ'! Η οδυνηρή αυτή κατάληξη αποτελεί πάντως το εφιαλτήριο για μία λαμπή πορεία που ξεκινάει άμεσα στη δεκαετία του '90. Πρωταθλητής τόσο το 1989-90 στη Γ' όσο και ένα χρόνο μετά στη Β', επανεμφανίζεται το καλοκαίρι του 1992. Τρεις χρονιές μετά μάλιστα θα φθάσει στην κατάκτηση του παρθενικού του τίτλου (1993-94) και θα κερδίσει την άνοδο του για πρώτη φορά στη Δ' Εθνική. Μπορεί να μην καταφέρει να παραμείνει όμως μέχρι το 2002 θα πάρει άλλα δύο πρωταθλήματα (1997, 2001) και θα κάνει άλλα δύο σύντομα περάσματα από τη Δ' Εθνική. Την τελευταία φορά κέρδισε την άνοδο μέσω αγώνων μπαράζ ενώ το 1999 θα κατακτήσει το πρώτο και μοναδικό μέχρι σήμερα κύπελλο νικών στα πέναλτι 6-5 τον Παγχανιακό μετά

από ένα συναρπαστικό τελικό (1-1 ο καν. αγώνας, 2-2 η παράταση). Γενικά στάθηκε άτυχος αφού όλα τα πρωταθλήματα τα πήρε όταν είχε καταργηθεί το περιφερειακό όπου θα ήταν πολύ πιο εύκολη η παραμονή του. Η ειρωνεία ότι με την επανεμφάνιση του περιφερειακού επί 3 χρονιές, τερματίζει 2ος χάνοντας τον τίτλο τότε στην ισοβαμία με τον Μινώταυρο, τότε σε μπαράζ με τον Ηρακλή Ν. και τότε σε ένα... επεισοδιακό τελικό με την Ιωνία 2000 που δεν έληξε ποτέ. Στη συνέχεια επί μία 4ετία μένει μακριά από τις πρώτες θέσεις αλλά από το καλοκαίρι του 2009 ξεκινάει το δεύτερο και πιο μακρύ του ταξίδι στα... αστέρια. Μετά από δύο δεύτερες θέσεις (2010 και 2011) φέρνει το 2011-12 το 4ο τίτλο στο Καστέλι. Μόνο που πλέον δεν θα επιστρέψει άμεσα στο τοπικό αλλά θα γράφει κάθε χρόνο και μία πιο λαμπή σελίδα στην ιστορία του. Το 2013 στην υπό καταργηση Δ' Εθνική -που υπάρχει με την μορφή του περιφερειακού- τερματίζει στην 6η θέση, την τελευταία που δίνει την άνοδο στη Γ' Εθνική. Και μετά από μία άνετη πορεία πέρσει με την οποία σώθηκε εύκολα καταλήγοντας 4ος, βάζει ακόμα πιο ψηλά τον πήχη και φέτος σπάει τα... κοντέρ!

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Μια λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *ANEMONE Pulsatilla* (Ανεμώνη η πρωίκαρπος). Ανήκει στην οικογένεια των Ρανουκουλοειδών. Στη χώρα μας υπάρχουν πολλά άλλα είδη του ίδιου γένους και καλλιεργούμενα. Όλα τα είδη ως χλωρά είναι δηλητηριώδη. Μόνο όταν ξηραθούν, αποβάλλουν την τοξική τους ιδιότητα.

Ανεμώνη η πρωίκαρπος

Είναι πολύχρονο και ποώδες, αλλά δεν αυτοφύεται στην Ελλάδα. Καλλιεργείται ως ανθοκομικό φυτό και μοιάζει πολύ με τα άλλα είδη. Τα φύλλα της είναι ομοιόμορφα, διπλώς τρισιδιά, τα οποία διαιρούνται σε τμήματα πολυσιδιά. Ο μίσχος είναι άνθινος. Το στέλεχος όρθιο, με τρίχες μεταξώδεις. Ο καρπός πτερωτός. Τα άνθη ιόχρα, πορφυρά, στο εξωτερικό των στελεχών σε σχήμα κυδωνιού. Φτάνει σε ύψος τα 30 εκατοστά.

Ως ανθοκομικό πολλαπλασιάζεται με χώρισμα της τούφας. Αλλά και με σπόρο Αύγουστο και Σεπτέμβριο.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο γνωστό πριν από χιλιάδες χρόνια. Το αποκαλούσαν και άνθος του Πάσχα γιατί ανθίζει εκείνη την εποχή. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, φύτρωσε από τα δάκρυα της Αφροδίτης. Ο Διοσκουρίδης την αναφέρει για την θεραπεία της φλεγμονής του ματιού, πράγμα που επαναλαμβάνουν και οι Τζέραρντ και Κούλπεπερ.

Το αποξηραμένο φυτό το χρησιμοποιούσαν οι θεραπευτές για την αντιμετώπιση των λοιμώξεων του στομάχου, των εντέρων και των γεννητικών οργάνων. Το χρησιμοποιούσαν ακόμα ως τονωτικό για το νευρικό σύστημα και το έδιναν σε ευέξαπτους ανθρώπους και σε όσους ήταν μελαγχολικοί, ιδίως σε όσες γυναίκες είχαν την κατάθλιψη της λοχείας.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το φρέσκο φυτό περιέχει το γλυκοζίδιο ρανουκουλίνη, που στο αποξηραμένο φυτό μετατρέπεται σε ανεμωνίνη, ακόμη σαπωνίνες και ρητίνη. Η ανεμωνίνη είναι τοξική και χρησιμοποιείται στη φαρμακοποιία.

Παρασκευή και δοσολογία

Το ξηρό βότανο παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε μία κουταλιά του γλυκού ξηρό βότανο σε ένα φλιτζάνι βραστό νερό και το αφήνουμε σκεπασμένο για 10 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε πρωί και βράδυ.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Δεκέμβριο μέχρι τον Μάρτιο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται όλο το φυτό κατά την άνθισή του και συλλέγεται από τον Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα θετικά σε νευρική υπερένταση, νευραλγία, ωτίτιδα και φλεγμονές του αναπνευστικού.

Το έγχυμα του φυτού χρησιμοποιείται ως καταπραυντικό σε ασθένειες του αναπνευστικού.

Χλωρό χρησιμοποιείται ως κατάπλασμα και μπορεί να αντικαταστήσει το σινάπι.

Το βάμμα (χλωρό) του βοτάνου χρησιμοποιείται σε οδονθροούς σπασμούς, νευραλγίες και ημικρανίες.

Σήμερα, λόγω της τοξικότητας του φυτού, χρησιμοποιείται στην ομοιοπαθητική για την κατάθλιψη, το προεμμηνορροϊκό σύνδρομο, τις ημικρανίες, τα στομαχικά και εντερικά προβλήματα, την μικρή ή ακανόνιστη εμμηνορροία, τις λευκές εκκρίσεις στις νέες γυναίκες, τους κίρσους, τις ποσμεμένες αρθρώσεις, τους ρευματισμούς, την ποδάγρα και τις χρόνιες μολύνσεις του έσω ωτός.

Προφυλάξεις

Το βότανο χλωρό είναι ερεθιστικό και διαβρωτικό. Είναι επικίνδυνο βότανο και πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο κατ' εντολή γιατρού. Οι χυμοί του φυτού προκαλούν ερεθισμό αν έρθουν σε επαφή με το δέρμα ή τις βλεννογόνες μεμβράνες.

1. Grosse Kuschelle, *Anemone pulsatilla*.
2. Kleine Kuschelle, *Anemone pratensis*.

